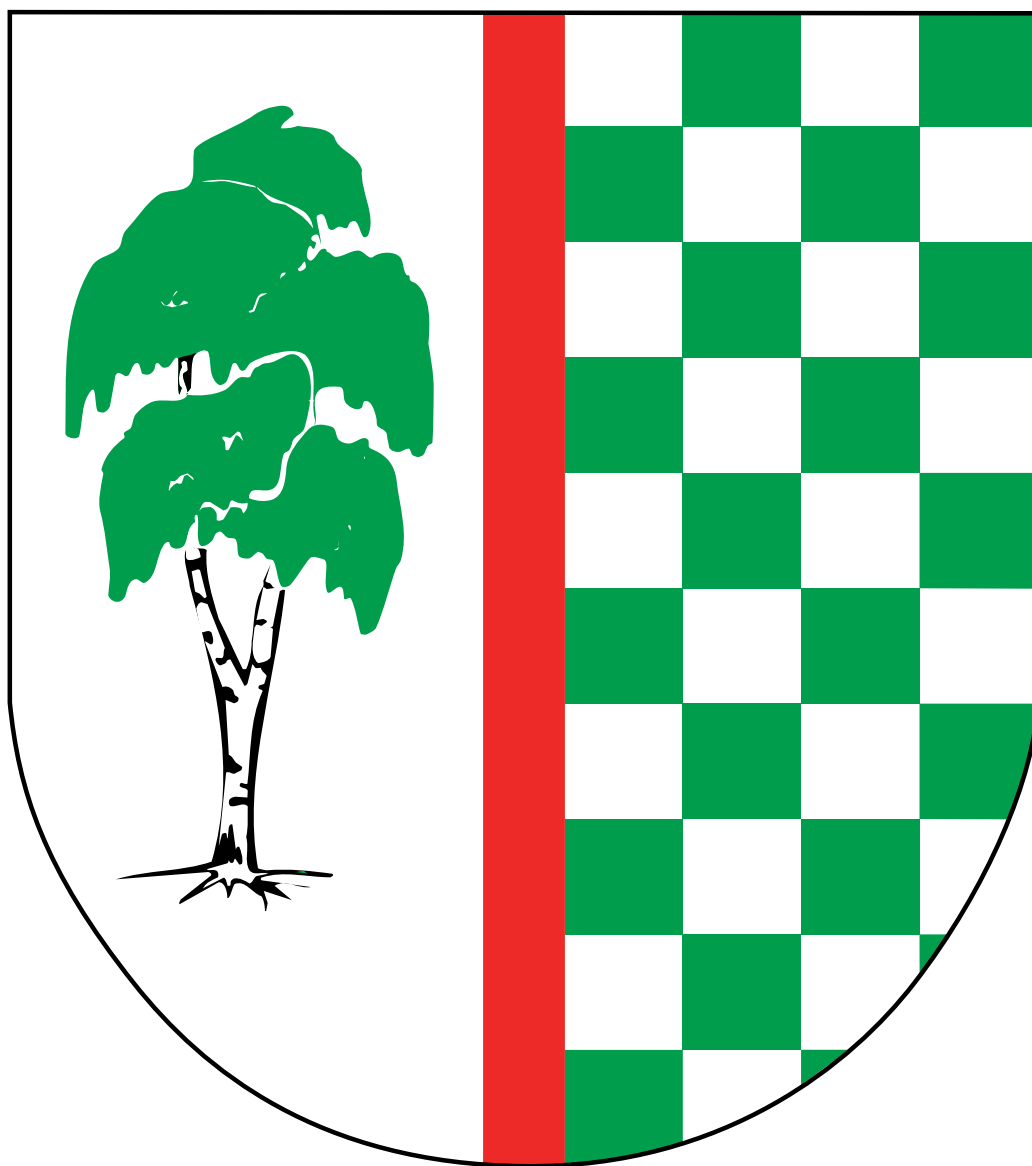

HORNOBŘÍZSKÝ ZPRAVODAJ

25 let městem

Zpravodaj města Horní Bříza

číslo 2/2019

distribuván zdarma do každé schránky

Slovo šéfredaktora

Vážení spoluobčané,

prvního července uplyne doba 300 měsíců, chcete-li 9131 dnů, od historického okamžiku, kdy se naše Horní Bříza stala městem. Začátek letních prázdnin roku 1994 se do naší historie zapsal velmi významně. Čtvrt století je krásný věk. Město je v nejlepších letech. Jak vzpomínáte na dobu před 25 lety Vy? Co jste dělali? Máte zajímavé postřehy z tohoto období? Budeme rádi, když s námi budete sdílet Vaše zážitky.

Město bude vzpomínat na jubileum především na slavnostech 15. června 2019. Snad Vás ještě před oslavou zaujme náš zpravodaj, v němž si historii připomínáme také. Na závěr bych Vám za celou redakci rád popřál krásné slunečné léto, se skvělými lidmi a plné nevšedních zážitků.

Za redakci zpravodaje
Václav Jícha, šéfredaktor

Obsah čísla

Slovo šéfredaktora	Václav Jícha	str. 2
Logo města Horní Bříza	Petr Koza	str. 2
Úvodní slovo starosty města Horní Bříza	David Kapr	str. 3
Horní Bříza je 25 let městem - jak to bylo, co se odehrálo před čtvrt stoletím ...	Ladislav Čása	str. 4
Jak vznikl znak města Horní Břízy	Ladislav Čása	str. 6
Zápisky Městské policie Horní Bříza		str. 8
Pět otázek pro bývalé starosty Horní Břízy	V. Jícha, L. Čása	str. 9
25 let Sboru dobrovolných hasičů města Horní Bříza	Petr Hadinger	str. 11
20 let hokejbalu v Horní Bříze, ohlédnutí za sezónou 2018/2019	Vojtěch Krejsa	str. 12
Sestry Kepkovy	Markéta Vodičková	str. 14
Porevoluční časy v Úsměvu	Markéta Jílková	str. 17
10 let trvání spolku VINAŘI PLZEŇSKA	Jan Kratochvíl	str. 18
Poděkování občanům Horní Břízy za hrdinský čin roku 1945	Martina Košařová	str. 19
Kamnařina bojuje s nedostatkem žáků Škola v Horní Bříze proto nabízí stáže v zahraničí	Jan Pavlů	str. 19
Oprávy v Horní Bříze - riziko nebo přírodní úkaz?	František Píkl	str. 20
Máme v Horní Bříze ohrožené druhy motýlů?	Jan Walter	str. 21
Říčka Třemošná a cesta do pravěku Paleolit a mezolit	Milan Řezáč	str. 22
25 let historických bádání aneb Horní Bříza ve světle archeologie a písemných pramenů	A. Zelenka, R. Trnka	str. 26
25 let života Pionýrské skupiny Horní Bříza	Radek Houška	str. 33

Logo města Horní Bříza

Ve zpravodaji, který držíte v rukách, se můžete dočíst o znaku, který Horní Bříza získala spolu se statutem města. K letošnímu výročí 25 let od doby, kdy se tak stalo, přibýlo Horní Bříze i logo. Jaký je rozdíl mezi znakem a logem? Kromě toho, že na první pohled vypadají jinak, liší se způsobem nabytí a použitím.

Znak je obci udělen dle zákona 128/2000 Sb. na její žádost předsedou Poslanecké sněmovny (stejně jako vlajka). Uvedený zákon pak hovoří i o použití znaku. Znak Horní Bříza používá především při významných příležitostech a na oficiálních dokumentech.

Logo se městu nebo obci neuděluje, o jeho vytvoření a použití si město rozhoduje samo. Nejčastěji jde o grafický prvek, který město co nejlépe vystihuje, ale zároveň si zachovává jednoduchost a srozumitelnost.

Používá se k běžným prezentačním potřebám města a slouží jako jakási „obchodní značka“, která má zaujmout a být snadno zapamatovatelná. Je tedy vhodné pro propagaci města a podporu turismu.

Nové logo Horní Břízy obsahuje typické barvy města (zelenou, červenou, bílou) uspořádané do mozaiky obkládaček, které odkazují na naši keramickou tradici. To vše uspořádané do jednoduchého tvaru obdélníku. Autorkou nového loga je Eva Zajícová ml.

Věřím, že se Vám logo líbí a že si jej rádi odnesete na památku na propagačních předmětech města, které budou k mání už na tradičních Slavnostech města, konaných 15. 6. 2019.

Petr Koza
místostarosta

Úvodní slovo starosty města Horní Bříza

Vážení spoluobčané, dostává se Vám do rukou 2. vydání zpravidaje, které je směřováno k 25. výročí Horní Břízy se statutem města. Tímto Vás všechny srdečně zvu na připravované Slavnosti města, které se ponesou v duchu tohoto výročí. Slavnosti města proběhnou 15. června 2019 od 12 hodin v prostoru hřiště u sokolovny. Čeká na Vás bohatý kulturní program. Součástí oslav bude i poděkování a udělení čestných uznání osobnostem města, které se zasloužily a podílejí na jeho rozvoji.

To, co se našim předchůdcům podařilo dosáhnout v rámci rozvoje našeho města, vidíme všude kolem nás. Je však zapotřebí v rozvoji naší Horní Břízy, i přes zaznamenaný úbytek obyvatel, pokračovat dál. Proto mi dovozte, abych zrekapituloval již probíhající akce, ale i přiblížil připravované záměry města v letošním roce.

Nejdůležitější a stěžejní akcí je dokončení rekonstrukce Tovární ulice. Po zimní přestávce a velmi složitých jednáních se zhotovitelkou firmou Sdružení firem Alpine Bau a Silnice Topolany došlo k výměně vedoucího účastníka v tomto sdružení, který převzal veškeré smluvní závazky. Stavbu v dubnu 2019 převzala firma Silnice Topolany, která již rozběhla práce na úseku od křižovatky I/27 k železničnímu přejezdu. Během zimní odstávky stavby proběhla realizace plynové přípojky, trasování veřejného osvětlení u rehabilitace a odvoz materiálu odstupující firmou z mezideponie. V současné době probíhají práce dle předloženého harmonogramu. Tato rekonstrukce probíhá ve spolupráci se Správou a údržbou silnic Plzeňského kraje, která financuje rekonstrukci komunikace, autobusové zastávky, jednotnou kanalizaci – západ 50 %, dešťovou kanalizaci 50 % a DIO. Město Horní Bříza financuje chodníky, kácení dřevin, jednotnou kanalizaci – západ 50 %, jednotnou kanalizaci – východ 50 %, dešťovou kanalizaci – 50 %, vodovod – východ a veřejné osvětlení. Předpokládaná cena díla je 54.881.887,14 Kč bez DPH.

Věříme, že déletrvající nepříjemnosti spojené s touto stavbou překonáme a docílíme kýženého výsledku ku prospěchu a spokojenosti nás všech. Veškeré aktuální informace o průběhu stavby jsou dostupné na internetových stránkách města v sekci aktuality.

Probíhá také kolaudace včetně schválení legislativního dokončení dotace chodníku Pod Horami, která byla na realizaci poskytnuta fondem SFDI. Na ni navazuje záměr osazení domovních čistíren odpadních vod rodinných domů v této ulici a rekonstrukce propustků pod silnicí. SK Horní Bříza z.s. získala dotaci ve výši 4.956.396,- Kč od MŠMT na rekonstrukci travnaté plochy fotbalového hřiště, včetně výměny podloží a rozvodu systému pro zavlažování. Město se bude podílet částkou 2.100.000,-Kč.

Město bylo úspěšné také v žádosti o dotaci u Plzeňského kraje na rekonstrukci tenisových kurtů pod MěÚ na multifunkční hřiště. Kraj náš záměr podpořil částkou 2.000.000,-Kč, město se bude podílet

I nadále bude probíhat údržba a obnova městské zeleně a majetku.

V dalších přípravách jsou i podklady pro záměr rekonstrukce památníku – hromadného hrobu obětí transportu smrti na našem hřbitově, na jehož renovaci chceme využít dotaci Plzeňského kraje.

Řešena je i otázka dotace spolkům. I v letošním roce se zastupitelé města rozhodli finančně podpořit činnost místních spolků finanční částkou 1.400.000,-Kč dle vyhlášeného programu „Podpora kultury, sportu a tělovýchovy, vzdělávání, preventivně výchovné činnosti a volnočasových aktivit v roce 2019“. V této souvislosti bych chtěl velice poděkovat všem těm, kteří se podílejí na chodu spolků, a tím napomáhají kulturnímu, sportovnímu

Ilustrační historická fotografie: Horní Bříza kolem roku 1960.

částkou 1.000.000,-Kč. Během dopoledne bude hřiště využíváno zejména dětmi mateřských škol a základní školy v rámci vzdělávací nabídky dle jejich školních vzdělávacích programů. V odpoledních hodinách plánujeme využití multifunkčního hřiště družinou základní školy, spolků a Vámi – širokou veřejností pro Vaše různorodé sportovní aktivity.

Probíhá také majetkové vypořádání pozemků pro rekonstrukci školního hřiště základní školy a s tím související řešení lokality obytné zóny Na Rypličce.

Připravujeme podklady pro budoucí záměr sanace základů a sklepů KD Klub.

a společenskému vyžití občanů ve městě a jeho vysoké úrovni.

Věřím, že se nám naše záměry podaří uskutečnit ke spokojenosti všech občanů našeho města. A protože se blíží čas dovolených, chtěl bych Vám popřát příjemné prožití tohoto času, odpočinek, načerpání nových sil, dětem nové kamarády a dobrodružství a všem šťastný návrat domů do Horní Břízy.

David Kapr
starosta města

Horní Bříza je 25 let městem

- jak to bylo, co se odehrálo před čtvrt stoletím ...

Po více než 800 letech trvání se z původně středověkých vesnic Březí a Čermné, posléze z novověkých vesnic Hořejšího Březí a Horní Břízy, stává 1. července 1994 město.

Letos si tedy připomínáme a můžeme oslavovat malé jubileum – Horní Bříza je 25 let, tedy už čtvrt století, městem...

Přijměte malé historické ohlédnutí, které vám oživí a osvětlí skutečnosti a souvislosti této „zlomové“ události novodobých dějin našeho města i okolnosti, které tomu předcházely. Tvoří je autentické zápisky z kroniky města, vzpomínky účastníka slavnostního aktu předání jmenovacího dekretu p. Ing. Vladimíra Procházky a rozhovor s autorem znaku města p. Jaroslavem Langem.

S myšlenkou, aby Horní Bříza získala statut města, přišel p. František Monhart, tehdejší starosta. Ten dal podnět a prosadil přijetí usnesení o podání žádosti ustanovení Horní Břízy městem.

Ke kladnému vyřízení žádosti musela obec doložit, že splňuje určená zákonná kritéria:

Počet obyvatel převyšující 3 000, existenci prvků charakteru městské zástavby, pojmenování ulic, budov sloužících všeobecně potřebným službám, veřejného vodovodu a kanalizace, místních komunikací a chodníků s bezprašným povrchem a veřejným osvětlením.

Dalšími požadavky byly: síť veřejných a všeobecně prospěšných služeb, přesahující znatelně potřeby místního obyvatelstva a sloužící i pro spádové území, udržovaná veřejná zeleň, organizovaný svoz tuhých domovních odpadů. Bylo třeba doložit, že v obci je základní škola, zdravotnické zařízení, lékárna, společenský sál, knihovna, pošta a její služby, sportoviště, tělocvična, ubytovací zařízení, ... Jak vidno, nebylo toho málo.

Žádost byla adresována předsedovi Poslanecké sněmovny, který je ze zákona oprávněn po vyjádření vlády stanovit, že obec se stává městem.

Horní Bříza městem (citace z městské kroniky)

„29. června 1994 byla přijata malá delegace naší obce v Praze v budově parlamentu ČR a převzala od předsedy PhDr. Milana Uhdeho jmenování naší obce městem od 1. července 1994. 1. července 1994 – Horní Bříza městem.“

Slavnostního aktu předání jmenovacího dekretu se zúčastnili – František Monhart, starosta, Ing. Vladimír Procházka, místostarosta a tajemnice Ivana Horská.

Z vesnice městem

Ing. V. Procházku, tehdejšího místostarostu obce Horní Bříza jsem požádal, aby popsal své vzpomínky na to, co tomu předcházelo i na samotnou tuto událost:

„Když jsme se ucházeli v prvních polistopadových volbách o poslanecký mandát, chtěli jsme aktivně podpořit téměř všemi lidmi očekávané změny v naší společnosti. Byli jsme aktivními členy Občanského fóra, protože OF bylo, alespoň jak já jsem ho vnímal, pro všechny. Změnu jsem vnímal a myslím, že i všichni ostatní, jako naději na zajištění rovnosti mezi lidmi a zajištění jejich profesního uplatnění podle jejich schopností. Ne podle jejich příslušnosti k nějaké skupině. Asi jsem byl naivní. Dělení na příslušnost k nějaké skupině je pořád, jen jsou utvářeny na jiném základě, než tehdy.“

Hornobřížští členové OF tehdy pořádali řadu občanských shromáždění i s účastí několika aktivistů z Prahy. Byli to například proslulý moderátor Sláma, filozof Sokol, písničkáři Dědeček a Hutka nebo politik Dyba.

Po volbách již bylo na každém z nás, kteří jsme byli do obecního zastupitelstva zvoleni, jakou budeme mít odvahu vzít na sebe odpovědnost za další osud obce. Nejvíce odhodlaní v sobě našel František Monhart.

Podnět, aby se naše obec stala městem, přišel pak právě od něho, když už byl starostou. Zřejmě proto, že se naše volební období vyznačovalo vedle výrazného nárůstu počtu obyvatel také celkovým dynamickým rozvojem.

Bylo dokončováno sídliště v dolní části obce, výstavba nové základní školy, došlo k rozšíření domova důchodců. Vzpomínám si, že značná část investic tehdejších ročních rozpočtů mířila na dobudování kanalizace, zprovoznění budovy penzionu a pečovatelského domu. Byl zřízen lékařský dům s dosud první lékárnou v Horní Bříze. Rekonstrukce hřbitovní zdi napomohla bývalé šamotce zmírnit potíže s odbytem výrobků. Uskutečnily se další akce, které byly podmínkou, aby se vesnice mohla změnit na město. Mimochodem František také plně stál za vznikem naší městské policie. Předložil i návrh na přeměnu chátrajícího hokejového areálu na továrnu v hokejbalový. Byli jsme na tehdejší rozkvet Horní Břízy hrdi.

Tehdejší obecní zastupitelstvo s návrhem na povýšení obce na město souhlasilo a vypracovalo žádost, která se podávala do Poslanecké sněmovny ČR. K žádosti bylo nutné doložit existenci znaku a vlajky budoucího města. O pomoc v této záležitosti byl požádán p. Jaroslav Lang, hornobřížský rodák, který byl již známý jako výborný výtvarník a ilustrátor ze souboru Úsměr.

Přišel den, kdy nám bylo oznámeno, že dekret o

povyšeni byl předsedou poslanecké sněmovny panem Milanem Uhdem podepsán a že našim zástupcům bude předán na slavnostním shromáždění v budově Poslanecké sněmovny v Praze 29. května 1994.

Naše obecní zastupitelstvo rozhodlo, že se tohoto slavnostního shromáždění zúčastní starosta pan Monhart, tajemnice obecního úřadu paní Horšková a já, jako místostarosta.

Cestu do Prahy jsme absolvovali autem, které, myslím, řídil pan Juba, řidič tehdejšího keramického podniku místních ZKZ. Dovezl nás až do Sněmovní ulice, ve které je budova Poslanecké sněmovny.

Po zběžné prohlídce vstupních prostor jsme byli uvedeni do Menší jednací síně, ve které ke slavnostnímu aktu došlo. Na shromáždění byli ještě zástupci asi 25 obcí ve stejném očekávání jako my.

Po úvodu se ujal slova pan Milan Uhd, tehdejší předseda sněmovny, který potom samotné dekrety předával. S ním jsme také po předání v neformálním rozhovoru o našem městě hovořili.

Pak následovala prohlídka celé poslanecké sně-

movny. Byli jsme v jednacím sále, ve kterém jsme si našli lavici, kde sedával jako poslanec jediný zástupce našeho okresu Plzeň-sever, pan Ing. Vladimír Brodský z Třemošné. Osobně jsme se s ním znali hlavně z okresních shromáždění, která se jednou měsíčně konávala v budově Okresního úřadu v Plzni na Americké třídě. Panu Brodskému jsme v jeho poslanecké lavici zanechali vzkač z naší návštěvy sněmovních prostor.

Z vlastních oslav jmenování městem pak u nás doma v září byl pro mne největším zážitkem nedělní koncert Vojenské hudby z Kraslic před starou budovou Masarykovy školy. Podílel jsem se na jeho ozvučení. Jako technikovi i posluchači se mi nejvíce líbil přednes zpěváků, který jsme technicky upravovali dozvukem, což byla pro mne novinka, která se mi líbila.

Průběh oslav jmenování Horní Břízy městem (citace z kroniky)

„Horní Bříza městem. 1. července 1994 získala Horní Bříza statut města.

Na archivním snímku je otec myšlenky, p. František Monhart, při slavnostním zasedání Zastupitelstva města Horní Bříza v ZK ZKZ, konaném 23. 9. 1994.

Pamětní pobleďnice (avers i revers), vydaná u příležitosti udělení statutu města.

Slavnostní dny probíhaly ve dnech:

17. září – sobota

Soutěž hasičských sborů na starém hřišti.

Vítání občánků narozených ve 2. čtvrtletí r. 1994.

23. září – pátek

Volejbalový turnaj starších žáků (na hřišti SOU)

Slavnostní zasedání Městského zastupitelstva Horní Bříza v ZK ZKZ s kulturním programem souboru Úsměv. Občané byli pohoštěni kávou a koláčky. Večer hrál se svou kapelou p. Matějka (dříve Bílý havíř).

24. září – sobota

Promenádní koncert Posádkové hudby Karlovy Vary před základní školou. V programu odpoledne vystoupili s kulturní vložkou žáci základní školy se svým učitelem L. Čáson. Dále účinkoval Borek Bárta se svou skupinou, kteří zpívali lidové písně. V průběhu dne proběhl návštěvní den Masarykovy školy (nové budovy) s výstavkou dětských prací a dobových fotografií. Kulturní vystoupení žáků ZŠ, MŠ a LŠU.

25. září – neděle

Dětské soutěže a hry na stadionu. Fotbalový turnaj O Pohár starosty – hudba k poslechu.

28. září – středa

Petr Jančařík se svými hosty (Magion) v ZK ZKZ (pro děti ZŠ).“

Ladislav Čása,
kronikář města

Jak vznikl **znak města Horní Břízy**

K městům tradičně patří městské erby, znaky, vlajky, prapory, korouhve...

Spolu s žádostí o udělení statutu města byly předloženy ke schválení také návrhy na podobu znaku a vlajky budoucího města.

V kronice města se o udělení těchto městských symbolů dočteme následující. Cituji:

„Znak a prapor

Městu Horní Bříza byl udělen rozhodnutím č. 2 předsedy Poslanecké sněmovny ze dne 19. ledna 1995 znak a prapor.

Slavnostního aktu předání rozhodnutí se zúčastnil nový starosta města pan Milan Dlouhý.

Autorem znaku je pan Jaroslav Lang.“

Tento příspěvek se pokusí osvětlit, jak to bylo se zrodem často užívaného symbolu – s naším městským znakem.

Uveďme ještě, že v současné době žádný zákon nepoužívá pojmu „symbol obce nebo města“ a obce nemají povinnost mít tyto symboly. Nicméně zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v § 34a odst. 1 zmiňuje znak obce a její vlajku.

Na žádost obce je uděluje předseda Poslanecké sněmovny ČR, a to na základě doporučení výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, jehož součástí je podvýbor pro heraldiku (nauka o znacích) a vexilologii (nauka o vlajkách, praporech a korouhvích), jenž jednotlivé žádosti o udělení obecních symbolů posuzuje.

Žádost o udělení obecních symbolů musí obsahovat: usnesení zastupitelstva obce, kterým schválilo předložené návrhy, barevné vyobrazení návrhu ve formátu A4 s uvedením autora, návrh slovního popisu předloženého návrhu a odůvodnění použitých figur v návrhu.

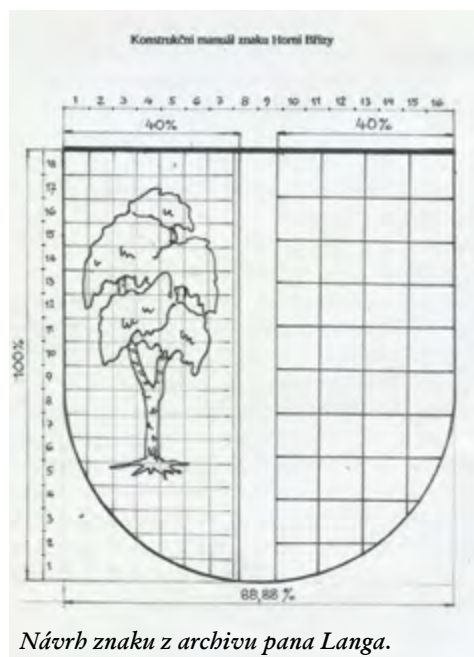
Tak tomu bylo i v případě žádosti našeho města.

Pana Jaroslava Langa jsem požádal o rozhovor ohledně vzniku městského znaku. Obsah jeho vyprávění vás možná zaujme právě tak jako mne, a také si myslím, že se k letošním oslavám docela dobře hodí (s p. J. Langem jsme přátelé, tykáme si, a proto jsem zvolil formu opravdu přátelského rozhovoru).

Jaryku, pětadvacet let je za námi, vzpomínky možná už blednou... Přesto... Povídej, jak se zrodil nápad

vytvořit náš městský znak? A jak ses k tomu dostal právě Ty?

Přiznávám se, že moc rád na to nevzpomínám, protože jsem si to původně představoval daleko jednodušeji – někteří vybraní lidé vypracují své návrhy, ty se pak vystaví a vybere se ten, který nejlépe vyhovuje představám. V té době byl starostou František Monhart, ten se tak nejvíce o povýšení obce na město zasloužil a vznik znaku podpořil.

Návrh znaku z archivu pana Langa.

Zajištění návrhu znaku dostala za úkol kulturní komise, tu řídil Jiří Vynáhlovský. K jednání komise, kde se návrh znaku projednával, jsem byl přizván. Závěr jednání byl podle mých představ. Odcházei jsme s úkolem přinést do daného termínu svoje návrhy nebo náměty.

Počkej, nebyla to trochu naivní představa? Kdo z vás měl o heraldice nějaké znalosti? To jste si na to troufali?

No, právě... O heraldice jsem věděl jen to, že se zabývá znaky měst nebo erbů. Nezbyvalo nic jiného, než si opatřit patřičnou literaturu. Začal jsem v ní listovat, a hned jsem věděl, že to nebude jednoduché. Téměř všechny popisované znaky se opíraly o erby českých šlechtických rodů nebo dokonce o titul královského města. Historie naší obce byla nevýznamná. Dokonce i po sloučení Hořejšího Březí a Čermné to pořád byla až do počátku

20. století chudá osada při potoce Bělá. Máš-li za úkol vytvořit znak města, je třeba hledat symboly jak v historii, tak v samotném názvu obce.

No a jak sis nakonec s těmi symboly poradil? Které Tě napadly, které se Ti hodily?

Jako první symbol jsem samozřejmě zvolil břízu, a to buď strom nebo list. Pak mi logicky napadlo, že nikdy by se Horní Bříza nemohla stát městem, nebýt jejího rozkvětu zásluhou těžby kaolinu a keramické výroby v osmdesátých letech 19. století a počátkem 20. století. Z nevýznamné usedlosti se v té době stala jednou z největších průmyslových obcí s největším keramickým podnikem v republice. A tak jsem jako patriot „keramiky“ jako další symboly zařadil světoznámé výrobky místních závodů včetně kaolinového dolu, ale také původní značku HOB Johanna Fitze, což jsou s největší pravděpodobností začáteční písmena dvojazyčného názvu obce Hořejší Březí-Oberbříz. Háček není omyl, J. Fitz tak označoval své výrobky za tehdejší monarchie.

Kolik návrhů se Ti zrodilo v hlavě, kolik jich přišlo na papír? Co návrhy ostatních?

Na schůzku komise jsem přinesl celkem 16 grafických návrhů v černobílém provedení, neboť o barvách se zatím nemluvalo. Musím přiznat, že mnou předložené výtvary přítomné nijak neoslnily. Z předložených návrhů trochu zaujaly návrhy se stromem břízou. Také mě překvapilo, že kromě jednoho návrhu (nepamatuji si už, kdo jej přinesl), byly na stole jen ty moje.

Vzpomeneš si na to, kdy jste se začali radit o barevném řešení znaku?

Právě na téhle schůzce komise jsme se zabývali barvami na znaku. Pozitivní bylo, že na těch jsme se shodli jednotně. Bezesporu na zelené a bílé, vyplývající z charakteristické barvy břízy. Já jsem navrhl a prosadil ještě červenou jako symbol připojené osady Čermná (což znamená červená) a to také pro oživení znaku, neboť obě barvy, zelená a bílá, jsou studené.

Jaryku, návrhy jsi předložil. Neměli jste ale obavy, že je odborníci shodí ze stolu?

Samozřejmě že měli. Věděli jsme, že návrh znaku musí být, než bude předložen do sněmovny, schválen odborníkem na heraldiku. Věděl jsem, že tím je plzeňský archivář, historik a heraldik, zabývající se regionálními dějinami západních Čech, PhDr. Jan Pelant, CSc. Schůzku ke konzultaci s ním zařídil starosta Fr. Monhart.

Co vám poradil? Jak do dopadlo?

Pan Pelant byl velice příjemný pán. Zajímavě nás seznámil s určitými zásadami v heraldice, co může být a co zase ne. Na moje námitky, že jsem prostudoval asi 240 znaků českých měst a že se na některých také vyskytují výrobní symboly, mi taktně vysvětlil důvody, abych logo HOB do znaku nedával. S mluvícím znakem, tj. břízou, která by měla být hlavním symbolem a barvami naprosto souhlasil. Takže jsme odjížděli již s jasnou představou: ve znaku bude hlavní dominantou strom bříza a barvy stříbrná(bílá) a červená.

Říkáš, že odsouhlasenou představu

Pobled na průmyslovou část Horní Břízy.

a barvy jsi už měl, nezbývalo ti nic jiného, než se pustit do přípravy dalších návrhů...

Presně tak. Začal jsem na nich pracovat, teď už také v barvách. Věděl jsem, že hlavním symbolem bude bříza a řešil jsem jen varianty s umístěním a doplněním. Po jejich vypracování jsme znovu navštívili p. Pelanta. Bříza se mu líbila, ale je prý třeba,

aby měla kořeny a doporučil se vyhnout některým úpravám, které se v heraldice nevyskytují.

Takže Ti nezbylo než pokračovat v úsilí, vymýšlet další, hotovo zdaleka nebylo...

Na zpáteční cestě se ptám Františka, proč znak nezadali nějakému odborníkovi, grafikovi, který se takovými věcmi zabývá a má v tom zkušenosti. Odpovědí bylo, že na to nejsou peníze a také, že by přece bylo dobré, aby autorem znaku byl občan Horní Břízy, že jsme si jako vytvořili znak sami. Za odměnu, že budu zapsán jako autor v obecní kronice. To mne pohládilo po srdíčku. A tak jsem opět začal pracovat na dalších návrzích s nadějí, že snad naposled...

Tentokrát to už vyšlo?

Naděje se konečně splnila. Na další a poslední konzultaci s heraldikem byl vybrán jeden znak, který se mu nejvíce zamlouval nejen provedením, ale i v barvách a také s věrohodným popisem, což je také podmínkou schválení. Na rozloučenou nás pan Pelant ujistil, že si můžeme být sto procentně jisti, že návrh bude schválen, když tam bude jeho doporučení.

A tak se také stalo. Tvůj návrh byl odsouhlasen - 19. ledna 1995 se stal oficiálně užívaným znakem města. Z toho jsi měl a jistě máš radost, to byla pro Tebe největší odměna.

Určitě. Slib ohledně zápisu v kronice starosta také splnil. Dokonce našetřil penízkou a já si po několika týdnech šel na městský úřad pro odměnu 450 Kč čistého z brutto pětistovky.

Za pětadvacet let užívání našeho městského znaku máme jeho obrazovou podobu před očima, ale o čem znak vypovídá, to bychom spolu se čtenáři dávali asi obtížně dohromady. Co jednotlivé prvky symbolizují, o čem znak vlastně vypovídá? Prosím Tě, popiš nám ho.

Předně bych si dovolil upozornit, že některá používaná vyobrazení neodpovídají, bohužel, původnímu originálu. Jedná se o chybné zobrazení šachovnice. Správně

má mít šachovnice 4 x 10 polí, která jsou narušena pouze v oblouku štítu. A jak zní popis znaku? Dopředu upozorňuji, že popisování se v heraldice provádí tak, že popisující jako by stál za znakem. To znamená, že strany jsou zde z pohledu diváka obráceny.

Tak tedy popis:

Barva bílá je ve skutečnosti stříbrná. Znak je ve tvaru štítu, půlený „kulem“. V pravé polovině je na stříbrném poli celý strom bříza, levou polovinu tvoří zelenostříbrná šachovnice.

Symboly:

Bříza – tzv. mluvící symbol, je použita z názvu obce Hořejší Březí, později Horní Bříza,

„kúl“ – kúl dělí štít na dvě poloviny, připomínající dvě původní osady Březí a Čermnou, které se později spojily v jednu obec.

Barvy:

Stříbrná (bílá) – symbolizuje kmen břízy a současně ložisko kaolinu (bílého zlata), které se v katastru obce těží od r. 1882,

červená – připomíná název obce Čermná (což znamená ve staročestně červená), jak už jsem uvedl, Čermná se později spojila s obcí Březí - vznikla tak obec Hořejší Březí,

zelená – vychází z barvy koruny stromu a zároveň symbolizuje původní zemědělskou obec a zalesněné okolí Horní Břízy.

Hmm...Tak o tomhle všem vlastně znak vypovídá,... to jsem netušil. Na závěr, co víš o zrodu praporu?

Co se týká praporu, o tom pouze vím, že se odvíjí od znaku. Ale kdo je autorem dodnes nevím. Pamatuji si jen, že na první nebo druhé pracovní schůzce nám byl představen jistý pán, zabývající se údajně tímto oborem, který se nazývá vexilologie.

Tak jsem měl, Jaryku, obavy z toho, že vzpomínky vybledly. Opak je pravdou. Tvé vzpomínky a vyprávění byly pro mne, a jistě i pro čtenáře, živé, zajímavé a poučné...

Děkuji Ti za rozhovor, užij si s námi oslavy „Horní Bříza pětadvacet let městem“. Ať se Ti i Horní Bříze nadále dobře daří.

Ladislav Čása
kronikář města Horní Bříza
květen 2019

Zápisky Městské policie Horní Bříza

16. 01. – bylo hlídce oznámeno, že v zapečetěném bytě po zesnulém muži se nachází zapomenuté domácí zvíře, proto hlídka MP byt společně se starostou města otevřela a zvíře předala do útulku.

21. 01. – hlídkou MP bylo při měření rychlosti zastaveno vozidlo, které řídila žena jedoucí rychlostí překračující povolenou jízdu v obci více jak o 30 km/h. Při kontrole se řidička maskovala brýlemi a vydávala se za svojí matku, protože sama měla zadržený řidičský průkaz. Nicméně strážníky neoklamala, o to důrazněji byl přestupek se ženou vyřešen.

21. 01. – ve večerních hodinách při hlídkové činnosti v prostoru vlakového nádraží a jídelny BAMA narazila hlídka MP na spoře oděného muže v papírových pantoflích, přestože mrzlo. Muž byl dezorientovaný a zmatený. Neustále se domáhal vstupu do bytového domu u jídelny BAMA. Strážníci lustrací zjistili, že daný muž zde nebydlí. Toto si muž nenechal vysvětlit, začal se chovat agresivně a bylo zjevné, že má i psychické problémy. Proto byla přivolána RZS a byl proveden doprovod RZS do FN Plzeň.

01. 02. – bylo PČR vyhlášeno pátrání po 40 leté ženě. Do pátrání se zapojila i hlídka MP, která měla úspěch a ženu našla a předala PČR a k lékařskému ošetření.

01. 02. – hlídka zastavila vozidlo zn. Mazda, které řídil 23 letý muž, který byl přesvědčen, že pro něj předpisy neplatí. Vozidlo nemělo platnou STK, nebylo vybaveno povinnou výbavou, dále bylo zjištěno, že vozidlo není řádně pojištěné. Tato událost byla předána do správního řízení.

08. 02. – ve večerních hodinách vyjížděli strážníci do Sport-baru Na Růžku, kde mělo docházet ke rvačce většího množství lidí, kam přijeli jako první a zajistili jednu skupinu účastníků rvačky. Následně uklidnili situaci v prostoru baru. Postupně se na místo dostavilo větší množství hlídek PČR. Vyšetření celé události trvalo více jak hodinu a někteří z účastníků rvačky byli převezeni do policejních cel.

12. 02. – hlídka vyjížděla na jednu z místních ubytoven k oznámení, že pravděpodobně jeden z nájemníků neotevívá dveře a má zdravotní potíže. Po kontaktování oznamovatelů hlídka za dveřmi

bytu zaslechla sténající a chroptící mužský hlas. Z důvodu obavy o nájemníkovo zdraví bylo přistoupeno k násilnému otevření dveří a muži byla poskytnuta první pomoc a přivolána RZS.

12. 02. – v nočních hodinách bylo zastaveno vozidlo, které řídil 40 letý muž, u kterého byla provedena dechová zkouška na alkohol s pozitivním výsledkem. Celá záležitost byla předána do správního řízení.

18. 02. – bylo hlídce oznámeno, že v okolí KD Klub se pohybuje starší zmatený muž. Na místě bylo zjištěno, že si zabouchl dveře a má částečnou ztrátu paměti. Strážníci následně pomohli byt muži otevřít, informovali příbuzné a vzhledem k jeho zdravotnímu stavu přivolali RZS.

04. 03. – ve večerních hodinách oznámil operační PČR, že v prostoru vlakového nádraží pobíhá agresivní žena s nožem v ruce. Po příjezdu hlídky MP se tato žena na místě již nenacházela, ale byl nalezen zraněný muž, který strážníkům sdělil, že žena (přítelkyně) u něho v bytě, po něm hodila několik nožů a poté jej ještě srazila k zemi pěsti. Z její strany dále ještě došlo i k poškození zařízení bytu. Událost si do svého šetření převzala PČR.

08. 03. – bylo hlídkou zastaveno vozidlo, které vjelo na železniční přejezd i přes to, že svítil výstražný červený signál „stop“ drážní signalizace. Tímto bychom chtěli varovat i ostatní účastníky silničního provozu, že i když jsou závory zvednuty a svítí-li červené světlo drážní signalizace, nesmí se na přejezd vjíždět a vstupovat. Hrozí ve správním řízení vysoké pokuty, kde se bude i tento řidič za své jednání zodpovídat.

08. 03. – vyjížděla hlídka na oznámení, že v ulici Tovární, kde jsou provizorní semaforey, se nachází muž, který vstupuje do vozovky a zastavuje vozidla. Na místě hlídka ztotožnila 36 letého muže, který strážníkům sdělil, že zde zrychluje dopravu a místo stavěcího terče používá lahev rumu. Tento samozvaný „dopravák“ nadýchal přes dvě promile a skončil na protialkoholní záchytné stanici (PAZS).

19. 03. – hlídka našla spícího muže v prostoru nádraží ČD, který vzhledem ke své opilosti nebyl schopen řádné komu-

nikace a chůze. Po několikátém pokusu dechové zkoušky bylo tomuto muži naměřeno 2,5 promile alkoholu v dechu. I tento výtečník musel být převezen na PAZS. Paradoxem této situace bylo, že tento muž strážníkům před pár hodinami přál hezký den s tím, že je jejich veliký fanda a policisty sleduje i v pořadu „Policie v akci“. To ještě netušil, že ve večerních hodinách si bude moct zákrok vyzkoušet na vlastní kůži.

01. 04. – oznámil místní občan strážníkům, že na okraji katastru města Horní Bříza stojí chata, kde je větší množství psů a má podezření, že se zde nachází množná. Hlídka MP na místě prověřila oznámení, kde zjistila větší množství zvířat. Jednalo se o celkem 11 psů, kozu, prase, slepice, kachny a kočky. Nicméně po následném kontaktu s majitelkou, která umožnila hlídce MP vstup na pozemek, nebylo zjištěno, že by některé ze zvířat bylo viditelně týráno, nebo zraněno. Přes toto zjištění byla celá věc postoupena na Krajskou veterinární správu k dalšímu prošetření stavu věci.

15. 04. – kuriózní případ krádeže byl hlášen v dopoledních hodinách v jedné z restaurací. Byl zde odcizen prázdný sud zvaný štěně, se kterým se pachatel vydal na útěk do ulic, kdy běžel skoro přes celou obec. Byl pronásledován personálem restaurace i strážníky MP. Pachatel byl následně vypátrán hlídkou MP v prostoru SOU Horní Bříza a po zjištění, že muž má opakované problémy se zákonem, byl předán PČR.

23. 04. – hlídka MP asistovala hasičům a RZS při otevření bytu zdravotně indisponované osoby.

26. 04. – při měření rychlosti byl změněn nákladní vůz, jedoucí v obci rychlostí bezmála 80 km/h. Řidič nákladního vozidla byl pro svůj přestupek předán do správního řízení. Tento případ je již několikátý a svědčí o tom, že i profesionální řidiči nákladních vozidel se chovají bezohledně a nezodpovědně.

30. 04. – v bytě po zesnulém byl nalezen netradiční nález - nábojový pás s náboji do kulometu. Nález byl předán PČR.

Pět otázek pro bývalé starosty Horní Břízy

Historicky prvního starosty města Horní Bříza, pana Monharta, se ptal Ladislav Čása. Pány Hinze a Šedivce zpovídal Václav Jícha.

František Monhart

Proč jste usiloval o funkci starosty města?

Nedá se říci, že bych o ni nějak zvlášť usiloval. O funkci starosty v roce osmdesát devět nějaký eminentní zájem nebyl. Pak se stalo, že se mezi navrhovanými objevilo, vykryštovalo moje jméno. Nabídku jsem neodmítl, a tak jsem se stal starostou na celé volební období.

Jak jste vnímal změnu před 25 lety?

Každopádně s velkou radostí. Myslel jsem si samozřejmě, že to půjde velmi jednoduše, ale některé potíže, které jsme nečekali, byly také velké. Dokázali jsme se však v radě a zastupitelstvu nějakou svojí intuící navzájem informovat a radit se. Tak jsme se dopracovávali k rozhodnutí, která jsme pak společně přijímali.

Jaké je vaše oblíbené místo v Horní Bříze?

Rád vzpomínám, jak jsme s přáteli jezdili s kočárky k Vísečáku. My s dcerou, oni se svými dětmi... Jenže to v něm voda ještě vypadala jinak. Nechalo se v něm koupat, byla tam krásná louka na slunění... Takže tím naším oblíbeným místem tady by byla ta cesta přes Starou ves loukami a lesem k Vísečáku.

Doporučil byste naše město svým přátelům jako místo k životu?

Nejsem zdejší rodák. Žil jsem zde několik desítek let. Myslím si, že bych HB svým přátelům doporučil s klidným svědomím. Líbilo se nám tady s manželkou. Příjemné prostředí, atd.... Vše na mne působilo velmi pozitivně.

Jak vidíte budoucnost Horní Břízy?

Myslím si, že se bude město poměrně dobře rozvíjet, že mezi lidmi budou pánovat dobré vztahy a že tu lidé budou spokojeni.

Karel Hinz

Proč jste usiloval o funkci starosty města?

O funkci starosty jsem neusiloval. Přijal jsem od bývalého starosty Františka Monharta nabídku kandidovat do voleb 1998 za sdružení nezávislých kandidátů, vedeného právě Františkem Monhartem. Volby 1998 naše sdružení vyhrálo, bohužel nám nebylo umožněno pracovat ve vedení města. Další volby v roce 2002 naše sdružení opět vyhrálo a já jsem se stal starostou města. Prosadil jsem pak tzv. duhovou koalici v Radě města, kde všechny kandidující strany a sdružení měly svoje zástupce. To byl myslím důležitý krok pro práci v zastupitelstvu i v komisích.

Jak jste vnímal změnu před 25 lety?

Změna před 25 lety, kdy byl Horní Bříze udělen statut města, byla určitým zlo-

mem. Ale důležitější bylo to, co se muselo udělat předtím, a to například zajištění lepších služeb pro obyvatele, lepší lékařská péče, lepší dopravní obslužnost atd. Za to patří dík Hornobřízákům, kteří se na tom podíleli.

Jaké je Vaše oblíbené místo v Horní Bříze?

Moje oblíbené místo byl v době, kdy jsem se stal hornobřízským občanem, volejbalový kurt u Klubu. Parta nadšených volejbalistů mne přijala a pomohla poznat Horní Břízu. V těch bitvách pod síť jsem se stal jedním z nich. Dnes si velmi užívám krásné lesy v okolí, zejména když vrcholí léto a les nabízí borůvky, brusinky, houby. Proto i v současné době pomáhám při ochraně našeho životního prostředí v Horní Bříze.

Starostové města Horní Bříza

1994

František Monhart

1994 - 2002

Milan Dlouhý

2002 - 2006

Karel Hinz

2006 - 2009

Vojtěch Šedivec

2009 - 2010

Jiří Kříž

2010 - 2018

Vojtěch Šedivec

2018 - současnost

David Kapr

Děkujeme našim starostům za práci pro město po celých 25 let.

Doporučil byste naše město svým přátelům jako místo k životu?

Pokud moji přátelé chtějí mít blízko do kulturního centra Plzeňského kraje, pokud chtějí mít špičkovou lékařskou péči blízkého krajského města, pokud potřebují častou dopravu autobusem nebo vlakem do centra kraje, pokud chtějí využívat výborné sportovní zázemí obce, pokud si cení dobrých zdravotních a sociálních služeb v obci a pokud se rádi zúčastňují spolkového života, tak Horní Bříza je tím správným místem.

Jak vidíte budoucnost Horní Břízy?

Budoucnost Horní Břízy vidím v práci mladých lidí pro naše město. Přál bych jim, aby v práci byli důslední, spravedliví a nesobečtí.

Proč jste usiloval o funkci starosty města?

Abych pravdu řekl, nikdy jsem nepředpokládal, že bych se zapojil do komunální politiky a dokonce kandidoval na post starosty obce - našeho města. V roce 2006, kdy se konaly komunální volby, jsem měl rozjednané zaměstnání v zahraničí. Na počátku toho roku mě oslovilo sdružení lidí, zda bych se s nimi zapojil do komunálních voleb a navrhli, abych byl napsán na prvním místě jejich kandidátní listiny. Nejprve jsem celkově tento návrh zamítl s ohledem na rozjednané zaměstnání. Kolegové ale oslovili moji manželku, aby mě přesvědčila. Rodina řekla, že se mnou do zahraničí v žádném případě nepojede a jelikož syn chodil do osmé třídy, musel jsem práci v zahraničí zrušit. V této době jsem pracoval ve VÚK v Horní Bříze. Nechal jsem se mou ženou přesvědčit a souhlasil s návrhem sdružení. S ohledem na složení lidí v tomto sdružení, kdy kromě třech lidí známých v našem městě v něm byli lidé poměrně neznámí, jsem vůbec nepředpokládal nějaký výrazný úspěch v komunálních volbách. Ale stalo se. Naše sdružení Hornobřížští občané komunální volby vyhrálo. Získaný počet hlasů ale nestačil na získání pozice starosty. Proto jsme utvořili koalici s ČSSD a obsadili pozice společně s ČSSD v radě města. Pozice starosty patřila našemu sdružení a pozice místostarosty straně ČSSD. Na podzim 2009 nás zastupitelé odvolali, když se dva zastupitelé z naší koalice přidali k opozici. Vytvořili novou radu a jmenovali nového starostu a místostarostu.

V r. 2009 se konaly nové komunální volby. Do tohoto dění se opět zapojilo naše sdružení. Opět jsme ve volbách získali největší počet hlasů, ale ne takový, abychom měli nadpoloviční většinu. Tentokrát jsme vytvořili koalici s TOP 09 a naše sdružení opětovně získalo pozici starosty. Pozici místostarosty obsadila TOP 09. Při dalších komunálních volbách v r. 2014 naše sdružení Hornobřížští občané získalo takový počet hlasů, že jsme měli nadpoloviční většinu zastupitelů, a tak jsme obsadili pozice starosty, místostarosty i v radě města.

V posledních komunálních volbách v minulém roce naše sdružení opět získa-

Foto: Robert Trnka

lo nejvíce hlasů. Tentokrát ale opoziční sdružení utvořilo koalici, tím pádem získalo nadpoloviční většinu zastupitelů a tato koalice tak obsadila pozice jak v radě města, tak i pozice starosty a místostarostů.

Do komunálních voleb jsem se opětovně zapojil z toho důvodu, že naše sdružení spolu s koaličními partnery si vytvořilo určitou posloupnost různých aktivit a investičních záměrů, které jsme chtěli postupně realizovat. Jsem rád, že se podařilo zrealizovat některé ze záměrů a jsem spokojený, když člověk vidí, že slouží občanům našeho města a jsou využívány.

Nejvíce spokojený jsem z toho, že se povedlo zateplit základní školu a poměrně dobře ji i ve vnitřních prostorách stavebně upravit a též poměrně dobře i materiálně vybavit. Rovněž se investovalo do vybavení a stavebních úprav mateřských škol.

Co mne nejvíce mrzí je to, že se nepovedlo zrealizovat přírodní koupaliště. Tento projekt je připraven od 2009, ale bohužel jsem tento záměr nepovedl prosadit a odsouhlasit u zastupitelů města

Jak jste vnímal změnu před 25 lety?

Změnu před 25 lety asi málokdo z obyvatel Horní Břízy, kteří nebyli „účastní tohoto dějství“, nějak vnímal, registroval.

Jaké je Vaše oblíbené místo v Horní Bříze?

V našem městě se mi líbí jak Stará ves, tak oba sportovní areály.

Doporučil byste naše město svým přátelům jako místo k životu?

Určitě bych naše město, jako místo pro život, mým přátelům doporučil. Je to místo, které je obklopeno lesy s možností krásné pěší vycházky, vyjížděky na kole a i s možností sportovních aktivit. Kousek od nákupních center Lidl, Penny, Globus, Hypernova. V nedávné minulosti byla snaha také o vybudování prodejny nějakého z řetězců. Tenkrát by se uvažovalo o poli před Domovem pro osoby s tělesným postižením. Jenom by mě zajímala reakce obyvatel sídliště, až by tam jezdilo zásobování a spousta lidí z okolních obcí. Myslím si, že současný stav je optimální. V nedávné době projevily zájem dvě developerské firmy o prostor pod čerpací stanicí (bývalé Haldě), ale žádný z řetězců zatím neprojevil zájem.

Jak vidíte budoucnost Horní Břízy?

Do budoucna dle mého názoru nemá význam rozšiřovat území pro možnost výstavby. Pouze bych využil určité lokality mezi stávající zástavbou a snažil bych se stávající prostředí zlepšovat, aby se místním obyvatelům žilo co nejlépe.

25 let Sboru dobrovolných hasičů města Horní Bříza

16. září roku 1906 byl na ustavující schůzi založen Sbor dobrovolných hasičů v Horní Bříze. Od svého založení byla činnost sboru úzce spjata se životem obce. Postupně byl Sbor vybavován výzbrojí a výstrojí pro účinnou pomoc při požárech a ostatních živelných pohromách. Činnost Sboru byla ochromena vypuknutím 1. světové války. Mnoho aktivních členů sboru bylo povoláno do služby v armádě rakouského mocnářství. Po vyhlášení samostatnosti Československé republiky se členové sboru aktivně zúčastnili oslav samostatnosti novodobého státu Čechů a Slováků a již s novou státní identitou pokračovala činnost ku prospěchu vlasti a k ochraně bližních. S rozvojem techniky a průmyslu se obnovovalo i vybavení a technické prostředky pro činnost hasičů. Rozvoj techniky a zejména spolkové činnosti utlumil vznik Protektorátu a vypuknutí 2. světové války. Činnost sboru se v této temné době musela podřídit protektorátním zákonům a nařízením a spolková činnost byla ve velké míře omezena. Po osvobození se činnost sboru obnovila v plném rozsahu a členové sboru se aktivně zapojili do obnovy válkou zničené republiky. Po únoru 1948 byl sbor, respektive jeho zásahová jednotka, zapojena do systému požární ochrany tehdejší Československé republiky a z hasičů se stali požárníci. V akci Z byla vystavěna současná hasičská zbrojnice, do které byla umístěna na tehdejší dobu moderní technika. V roce 1971 byla tehdejší Správou sboru požární ochrany přidělena Radě MNV Horní Bříza Avia 30, dopravní vozidlo s motorovou stříkačkou. Tento vůz slouží jednotce dodnes. Po dostavbě nové budovy zbrojnice obdržela Rada MNV v roce 1979 moderní cisternu CAS 25 na podvozku Škoda 706 RTHP. Stežejní pro činnost Sboru se stala zásahová činnost. Zásahová jednotka byla povolávána k požárům a jiným událostem do širokého okolí.

Po listopadových událostech roku 1989 došlo k reorganizaci požární ochrany státu a to i v případě dobrovolných hasičů. Dobrovolní požárníci se opět vrátili k tradičnímu názvu a ze „Základních organizací Svazu požární ochrany“ se opět staly Sbory dobrovolných hasičů. Divoká 90. léta se projevila i ve vztahu k dob-

rovolníkům v požární ochraně. Mnohé pravomoci byly převedeny z místních jednotek na orgány státu, mnohé povinnosti byly ze státních orgánů převedeny na města a obce. Společným jmenovatelem těchto změn se stal všeobecný nedostatek veřejných financí. Obce a města často dobrovolné jednotky rušily nebo hluboce podfinancovaly. I v Horní Bříze docházelo v této oblasti k různým dílčím nesrovnalostem i s ohledem na financování. I přes nedostatek financí a místy i nechuti a neochoty obecních a okresních úředníků a orgánů se podařilo jednotku i sbor udržet na velmi solidní úrovni a zabezpečení požární ochrany Horní Břízy postupně rozvíjet.

Po stabilizaci poměrů v politice i ekonomice a po vzájemných jednáních se podařilo výrazně zlepšit komunikaci s představiteli obecní správy a samosprávy. Zpráva o povýšení obce Horní Bříza na město byla v kolektivu hasičů přijata s nadšením. S povýšením na město byl rovněž schválen Parlamentem ČR městský znak a prapor. Hasiči začali používat při svých akcích městské symboly a hrdě se hlásí k příslušnosti k městu Horní Bříza.

Rovněž se začalo hovořit i o možné obměně hasičské techniky. První jednání vždy ztroskotala na ceně pořizované techniky. Cena cisterny se pohybuje kolem 5 milionů, a to byl na svou dobu obrovský výdaj z pokladny města, který by chyběl v jiných oblastech. Postupně se podařilo najít shodu v orgánech města a byla využita dotační nabídka Ministerstva vnitra ČR. V roce 2008 byla podána žádost o dotaci na novou cisternu, která měla na-

hradit dosluhující CAS 25. První pokus se nezdařil a dotace přidělena nebyla. Proto se žádost podala v roce 2009 znovu. Žádost byla schválena pro rok 2010 a v rozpočtu města se objevila částka 6,5 milionu na nákup nové cisterny. V roce 2010 město obdrželo dotaci 2 miliony Kč od státu a 1,5 milionu od kraje na nákup cisterny. Celkem město zaplatilo necelých 2,5 milionu za moderní výkonnou cisternu. Po technické specifikaci bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele a v září 2010 jsme přivezli od výrobce zcela nový vůz, který byl po zajištění a zacvičení posádky zařazen do výjezdu. Od podzimu roku 2010 se naši hasiči s tímto vozem podíleli na záchraně životů a zdraví a záchraně majetku v řádu desítek milionů Kč.

Mimo zásahovou činnost se členové sboru podílí a organizují preventivně výchovnou činnost v oblasti požární ochrany, zejména pro školní a předškolní mládež. Novinkou v posledních letech je oblast služební záchranářské kynologie. Tato oblast je u dobrovolných hasičů celkem nová. Naši psovodi se stali pojmem napříč celou Českou republikou. Zástupci našich „pejskařů“ reprezentují naše město po celé republice i za hranicemi.

S hasiči se v našem městě můžete setkat nejen při tradiční soutěži hasičských družstev „O pohár starosty města Horní Bříza“, nejen při řešení mimořádných událostí, ale u všech významných kulturních a společenských akcí pořádaných městem. V uplynulých letech se podařilo vybavit jednotku vybavením pro různé typy zásahů, aby naši hasiči mohli účinně a efektivně zasáhnout ve prospěch obyvatel našeho města. V minulosti byli naši hasiči prověřeni při mnoha obtížných a dlouhodobých zásazích. Namátkou lze připomenout povodně v roce 2002, rozsáhlý lesní požár u Horního Hradiště, nebo požáry v obtížném terénu Krkavce. Za 25 let města Horní Bříza došlo k podstatnému vylepšení a modernizaci hasičského vybavení. Podpora města při spolkové činnosti je významným příspěvkem pro zajištění požární bezpečnosti v našem městě. Další projekty jsou připraveny a doufejme, že se společným úsilím města a Sboru podaří opět posunout tu naši hasičskou káru o kousek dál.

Petr Hadinger
Hasiči města Horní Bříza

20 let hokejbalu v Horní Bříze

ohlédnutí za sezónou 2018/2019

Vážení čtenáři, velice nás těší, že Vám můžeme přinést informace ohledně dění ve sportu, který máme tak rádi. Společně se podíváme na počínání mužského A-týmu v soutěži druhé národní hokejbalové ligy - západ, nahlédneme do nově vzniklých mládežnických kategorií a tentokrát nezapomeneme ani na historická fakta našeho hokejbalového klubu v Horní Bříze. Letošní ročník hokejbalové sezóny přinesl do Horní Břízy nový umělý povrch Speedo 3, o kterém již teď můžeme říci, že splnil očekávání všech.

Zhodnocení výsledků A-týmu v sezóně 2018/2019

První květnový víkend s sebou nesl velké množství kulturních akcí nejen v Horní Bříze. Druhá národní hokejbalová liga - západ však přinesla vyvrcholení základní části. V něm naše mužstvo SK Horní Bříza sehrálo řekněme symbolické utkání proti celku SHC Viktoria Plzeň. Symbolické utkání proto, neboť o konečné páté pozici v tabulce 2.nhbl - západ, rozhodl již předposlední duel proti plzeňskému Taurusu. Díky výsledku 7:0 v náš prospěch jsme odrazili z šestého místa nepříjemně dotírající Tatran Třemošná.

Play-off západočeské 2.nhbl bylo vypsáno pouze pro 4 mužstva. Ta si to nyní rozdají o celkové prvenství. Bohužel pro naše hochy zůstaly brány vysněných finálových duelů uzavřeny. Přesto nelze hodnotit sezónu slovem neúspěch.

Podzimní část vyšla zelenobílým na jedničku. Z dvanácti vypsáných zápasů dokázal náš tým vyhrát celkem devět duelů. Mezi poraženými byla například záloha prvoligových Dobřan, nebo "běčko" extraligové Škodovky. Díky kvalitním výkonům jsme si k vánoční nadílce mohli připočíst průběžnou 4. pozici v tabulce. V ještě téměř zimním počasí zahájilo "eskáčko" jarní část dvěma výhrami. Bohužel, vleklá zranění a narůstající marodka narušily výkony našeho týmu natolik, že jsme v dalších pěti duelech vybojovali pouze jediný bod. Sen o druholigovém play-off se tak rozplynul a nás čekal již zmíněný duel o udržení pátého místa.

Malí hokejbalisté v Horní Bříze

Letošní ročník je pro náš oddíl převratný z pohledu mládežnických kategorií, na které jsme zaměřili velkou část svých kapacit. Díky organizačním změnám v týmu, kdy byl vedením a organizací dětských kategorií pověřen svědomitý Marek Hanza, se pod záštitou Masarykovy základní školy můžeme pochlubit téměř

třiceti zapsanými dětmi v přípravce a minipřípravce. Zvláště důležitá je součinnost našich trenérů, vedoucího a rodičů jednotlivých hráčů. Tu si chválíme na sto procent. Všem rodičům tímto děkujeme. Týmy přípravky a minipřípravky se pravidelně zúčastňují turnajů. Výjimkou nejsou turnaje pořádané v Blatné, Českých Budějovicích nebo Písku. K západočeským turnajům patří například klání ve Stříbře, Plzni, Třemošné a Horní Bříze. Nutno podotknout, že pokroky dětí neznají mezí. Za necelý rok jsme se doká-

zali vyrovnat téměř všem mužstvům své kategorie, mnohdy s dlouholetou tradicí v mládežnických soutěžích.

Také sezóna přípravků a minipřípravků je téměř u konce. My se již teď těšíme na další strhující duely našich malých bojovníků a bojovnic. Pokud přemýslíte, jaký sport s Vašimi dětmi vyzkoušet, neváhejte a přijďte se podívat na pravidelné tréninky, které se konají každé pondělí a středu od 17:00 na hřišti Na Hokejce.

Ohlédnutí do historie našeho klubu

V roce 1999 byl díky velkému zájmu mladých lidí založen oficiální oddíl hokejbalu Horní Bříza. Vzhledem k absenci hřiště v našem městě využíval tým sportovní areál Tatraru Třemošná.

Na základě jednání mezi zástupci TJ ZKZ Horní Bříza, okresního výboru ČSTV Plzeň-sever a města Horní Břízy byl schválen záměr - vybudovat v Horní Bříze hokejbalové hřiště.

Původní záměr, vybudovat hokejbalové hřiště v prostorách Sokolovny, byl v roce 2002 z důvodu předání areálu spolku Sokol zrušen.

V roce 2003 získalo město Horní Bříza od společnosti ZKZ Horní Bříza a.s. pozemky původního hokejového hřiště v Tovární ulici. Tímto byl upraven záměr vybudování hokejbalového hřiště na tomto místě, nově doplněný o nutnost výstavby šaten a sociálních prostor.

V období mezi lety 2001 až 2005 byla ře-

šena otázka financování. Byla podána žádost o dotaci ze státního rozpočtu, dále doplněna o prostředky města, tělovýchovné jednoty a dalších sponzorů. V roce 2003 proběhla příprava projektu zahrnující výstavbu hřiště a přilehlých šaten. Následující rok bylo získáno potřebné stavební povolení. V srpnu 2005 proběhla likvidace původního hokejového hřiště a následně odstartovala realizace asfaltové plochy. V průběhu roku 2006 byla plocha doplněna o mantinely a střídačky.

V tomtéž roce proběhlo slavnostní otevření areálu hokejbalového hřiště!

V roce 2009 započala výstavba šaten s pomocí, k jejímuž dokončení přispěly prostředky získané ze státního rozpočtu, města a dalších sponzorů. Výstavba byla dokončena v roce 2011.

V létě roku 2018 proběhla realizace pokládky plastového povrchu Speedo 3. Akce byla financována z dotačního příspěvku kraje a penězi od města Horní Bříza. Nasazení plastového povrchu bezesporu zlepšilo herní styl, hra na povrchu je celkově plynulejší, rychlejší. V neposlední řadě je plastový povrch ve srovnání s asfaltem šetrnější k vybavení a zdraví hráčů.

Velké poděkování patří tehdejšímu předsedovi tělovýchovné jednoty, panu Ing. Vladimíru Procházkovi, který se zasloužil o získání veškerých dotací a řízení výstavby celého areálu.

Oslavy výročí 20 let od založení hokejbalového klubu

Z historie plyne, že nás v letošním roce 2019 potkalo krásné výročí 20 let od založení oficiálního hokejbalového klubu v Horní Bříze. Při této příležitosti se můžete těšit na veřejnou oslavu, která se uskuteční v sobotu 20. července 2019 na hřišti Na Hokejce. Na programu budou dva miniturnaje. V prvním z nich se utkají týmy z dětských soutěží, ve druhém zástupci místních spolků Horní Břízy a A-tým hokejbalu SK Horní Bříza. Zapomenuto nebude na dobré občerstvení, vyžití pro nejmenší návštěvníky a pozitivní náladu.

Neváhejte a přijďte společně s námi strávit příjemnou sobotu ve sportovním duchu. Celý tým se těší na Vaši návštěvu.

Dále bychom Vás rádi pozvali na 5. ročník dvoudenního turnaje Zdeňka Mužíka, který se v letošním roce uskuteční ve dnech 13. a 14. 7. 2019 na našem hřišti v Horní Bříze. Těšit se můžete na účast deseti týmů z různých koutů Česka a Slovenska.

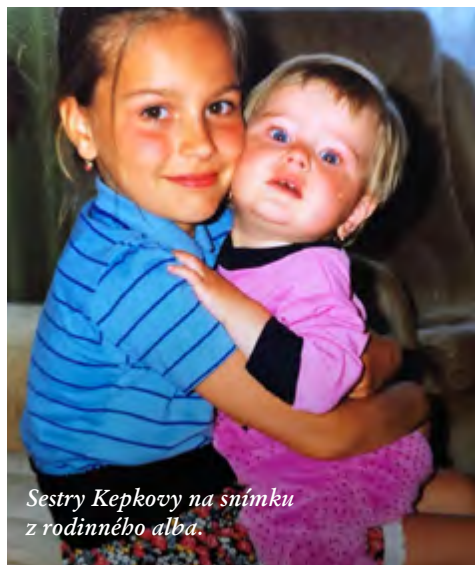
Další informace, fotografie a aktuality naleznete na našich stránkách <https://www.facebook.com/SkHorniBrizaHokejbal>.

Za oddíl hokejbalu
Vojtěch Krejsa

Sestry Kepkovy

V Horní Bříze se narodilo nebo žije spousta zajímavých lidí. Rádi bychom Vám prostřednictvím našich rozhovorů některé ze spoluobčanů nebo rodáků představili. Budeme rádi, pokud nám tipy na zajímavé osobnosti sami poskytnete.

Pro toto číslo jsme zvolili dvě krásné mladé ženy, které přerod Horní Břízy v město prožily jako malá děvčátka. Přestože jsou už nyní obě vdané, dovolili jsme si je prezentovat ještě jako sestry Kepkovy.

Sestry Kepkovy na snímku z rodinného alba.

Lucka, nyní Řiřicová, všestranná paní učitelka, obohacuje Horní Břízu nejen činností v Úsměváčku, organizováním Závodů kočárků, ale i výrazně rozšiřuje počet obyvatel města, neboť nedávno porodila svého třetího potomka.

Zorka, nyní Hejdová, je velmi úspěšná moderátorka a influencerka, která byla v roce 2016 časopisem Forbes dokonce zařazena mezi 77 nejvlivnějších Čechů na sociálních sítích.

Vzpomenete si, co jste dělaly před 25 lety? Vnímaly jste nějak, že se Horní Bříza stala městem?

Lucka: Před 25 lety mi bylo 11. Změnu z obce na město jsem tedy vůbec nevnímala. Určitě nám to tehdy ve škole sdělovali, ale já měla akorát myšlenky, kam vyrazíme s kamarádkou po škole, kde si budeme hrát a s kým.

Zorka: Před pětadvaceti lety mi byly necelé čtyři roky, takže z té doby si pamatuji

jenom dřevěné kostičky s obrázky, se kterými jsem si hrála v mateřské školce a to je tak vše.

Navštěvovaly jste mateřskou školu v Horní Bříze? Pokud ano, kterou z nich? Líbilo se Vám tam? Máte třeba nějaký pěkný zážitek, který byste byly ochotny zveřejnit?

Lucka: Do MŠ jsem chodila dolů do vsi. Začínala tam stavba nového křídla, tak jsme měli nějakou dobu polní podmínky a třídu jsme měli v sokolovně místo později zřízené posilovny. Mám z té doby jen několik živých vzpomínek. Pohoda ve školce se odvíjela od toho, jakou jsme měli paní učitelku. Některé jsem milovala, a proto jsem chodila s nadšením, některé mi nesesdly, pamatuji si i nepříjemné plakavé scény. Prima zážitků bylo dost, pamatuji si svou první lásku Martínka, o kterého jsme se s Olinkou strašně hádaly, když se tvořily dvojice na procházku. Oblíbenou prolézačkou na školkové zahradě byl takový kameninový dutý balvan s otvory - uvnitř to vonělo mokrou hlinou a trouchnivějším dřevem, v létě tam byl krásný chládek. Mezi mé oblíbené paní učitelky patřily Maruška Houšková a paní učitelka Týrová. Pak na chvíli nastoupila mladá paní učitelka Danuška, která ale zase odešla brzy na mateřskou.

Zorka: Ano, navštěvovala jsem mateřskou školu ve staré vsi a měla jsem to tam jako dítě ráda. Navíc už tam jsem se skamarádila s dětmi, se kterými jsem pak chodila i na základní školu, takže vznikaly vazby už v takhle nízkém věku a pokračovaly až do dospívání. Člověk si toho z předškolního věku zas tolik nepamatuje, ale na některé věci vzpomínám s úsměvem. Třeba jak jsme vždycky předstírali, že po obědě spíme a přitom jsme si tajně šeptali a hráli.

Vaše babička, Alena Kepková, byla od roku 1974 ředitelkou naší ZŠ. Vy už jste ji sice jako paní ředitelku nezažily, ale mohly byste na ni nějak zavzpomínat? Cítily jste nějaký tlak okolí, že jste ředitelčiny vnučky? Líbila by se babičce dnešní ZŠ?

Lucka: Ano, babi v červnu skončila ve

Snímek z rodinného alba.

škole, šla do důchodu a já nastoupila v září do 1. třídy. Tlak okolí si nijak neuvědomuji. Spíš opačně tlak doma od babi, když mi nešla matika a diktáty. Každý den po škole jsem šla k babi, dostala doplňovačku z češtiny a alespoň 10 příkladů z matematiky. Tenkrát mě to strašně štválo a brblala jsem, že nikdo z kamarádů se k babi nemusí chodit učit. Babička ale byla vytrvalá a nenechala se udolat. Dnes jsem jí za to vděčná, dokonce jsem dobrovolně z matematiky maturovala a dodnes mě docela baví. Jsem přesvědčená, že moje povolání jsem si v dětství vybrala právě díky ní. Co se týče školy, babička chodila moc ráda na všechny srazy a setkání, kam ji zvali. Ráda se vracela, chodila si povídat se současnými učiteli i bývalými kolegyněmi. Myslím, že se jí líbilo, jak škola vzkvétala a stále vzkvétá.

Zorka: Tlak okolí jsem asi nikdy necítila, spíš jsem si to uvědomovala někde uvnitř já sama a někde jsem měla zakódováno, že nemůžu dělat rodinně ostudu (směje se). Babička byla opravdová ředitelka podle mě až do konce života. Vzdělání pro ni bylo vždy hodně důležité, pravidelně se mě ptala na výsledky ve škole a na základce dokonce bylo období, kdy jsem k ní musela chodit na doučování matematiky, protože ta mi prostě nikdy nešla a ty známky tomu odpovídaly. Pamatuju si, jak jsem šla k babi něco odnést a můj kluk čekal za rohem. Stejně si na něj počí-

hala, aby se ho zeptala na školu (směje se). Po maturitě na všeobecném gymnáziu jsem si dala rok pauzu, abych se rozhodla, co bude dál. V té době už jsem moderovala v rádiu i v televizi a cítila jsem, že tu vejšku možná ani potřebovat nebudu, protože jsem v tom byla celkem úspěšná. Nicméně jsem se rozhodla na vysokou jít a titul si dodělat a myslím, že právě babi na tom měla podíl. Říkala jsem si, jakou bude mít radost, že jsem bakalář, a taky že měla. Ale s úsměvem vzpomínám na to, jak mi pogratovala a řekla: „Tak ještě toho magistra.“ I když jsem si ho nedodělala, vím, že na mě byla pyšná. Často se mě ptala na televizi, na rádio, zajímala se o to, co dělám. Ty její zvědavé dotazy mi chybí.

Jaké byly Vaše dětské sny ohledně budoucího povolání?

Zorka v první třídě na snímku z rodinného alba.

Lucka: Povolání jsem si podvědomě i vědomě vybrala už v dětství. Bavilo mě doučovat spolužačky nebo mladší děti něco učit. Asi jsem to měla dáno do kolébky, i když samozřejmě jsem měla touhy být novinářka, paní prodavačka, modelka a samozřejmě princezna (po boku prince Williama).

Zorka: Pokud se bavíme o těch úplně dětských snech, tak já si přála být každý týden něčím jiným. Jednou veterinářkou,

pak kadeřnicí, často princeznou, hodně jsem si doma hrála na doktorku. Když jsem měla zápal plic a nechodila do školy, udělala jsem si z pokojíčku nemocnici, ošetřovala jsem plyšáky a panenky, dělala jim dokonce zdravotní karty. Dávala jsem na ně razítka zvířátek.

Co Vám dala Masarykova ZŠ? Myslíte si, že Vám naše škola nějakým způsobem pomohla s výběrem profesního směřování?

Zorka: Základku jsem měla strašně ráda. Hlavně kvůli kamarádům. Měli jsme skvělou partu napříč třídami a tím, že jsme bydleli všichni kousek od sebe (což je nesporná výhoda malého města), jsme se každý den vidali i po škole. Měli jsme tolik zážitků! Taky jsem odchod ze ZŠ docela těžce nesla. Pamatuju si, jak jsem si vůbec neuměla představit, že se se spolužáky už neuvidím každý den, že mám jít do cizího prostředí, začínat úplně znovu. Prožila jsem na ZŠ opravdu šťastné dětství a následně dospívání. Nicméně nemůžu říct, že by mě škola nasměrovala k mému povolání. Ono je totiž samo o sobě dost specifické, je to vlastně umělecká činnost a tehdy jsem vůbec netušila, že by mě cesty osudu mohly dovést právě k modelování. Předpoklady jsem k tomu ovšem měla, ukecaná jsem byla vždycky dost.

Lucka: Škola mi dala spoustu vzpomínek a zážitků. Asi bychom tu byli dlouho, kdybych měla vybírat a rozepisovat je. Určitě mě při výběru povolání nejvíc ovlivnila babi. Ale strašně ráda vzpomínám na svou první paní učitelku, Libušku Randovou. Tu vystřídala ve čtvrté třídě paní učitelka Helenka Dobrá, dnes paní ředitelka Winkelhöferová.

Plánuješ, Lucko, svoje děti zapsat do naší MZŠ?

Popravdě mám trochu kacířské myšlenky - učit doma. V hlavě se mi rozvíjí takový nápad externí třídy. Ráda bych ji i třeba pod MZŠ vedla, ale je to zatím jen v mé hlavě.

Můžeš naši školu alespoň jako pozorovatelka porovnat s plzeňskými školami?

Co se týče srovnání, tak si moc netroufám. Jako pozorovatel z venku bych řek-

Archiv Europa 2.

la, že škola má neustálý progres. Stále je slyšet o zajímavých akcích, stále je vidět zlepšování jak interiéru, tak exteriéru. Věřím, že i přístup učitelů ke vzdělávání je čím dál tím pokrokovější a tomu direktivnímu přístupu, kdy jsou děti zařezané v lavicích, už odzvonilo.

Lucka při tanci na snímku z rodinného alba.

Které místo v Horní Bříze je Vaše nejoblíbenější?

Zorka: Já mám Horní Břízu ráda celou, opravdu. Od kapličky ve staré vsi až po továrnu. Všude jsem měla kamarádky, všude jsme běhaly, když jsme chodily po škole ven. Kdybych měla někoho provést Horní Břízou, šla bych jednoduše po místech, které pro mě byly v životě klíčové. Začalo by to sídlištěm, kde jsem vyrůstala a kde jsme žili až do svých 14 let. Následně by trasa vedla k dětskému/fotbalovému hřišti, kam jsme si chodily jako děti hrát, kam jsem chodila fandit tatkově na fotbal a následně jsem tam fandila i své první lásce, protože můj kluk byl brankář. A jednoznačně bychom museli navštívit Klub! Ty sobotní diskotéky byly prostě nejvíc! Navíc jsem v Klubu měla i svůj maturitní ples a zažila tam mnoho akcí, dokonce později i jako moderátorka.

Lucka: Mám to tu ráda všeobecně, ráda chodím do lesa, takže oblíbené jsou celé okolní lesy a louky kolem potoka.

Lucko, myslíš, že je tady dostatek vhodných míst pro maminky s malými dětmi?

Co se týče míst pro maminky s dětmi, myslím, že je to tu celkem fajn. Nejsme velkoměsto, abychom potřebovali x nových hřišť. Za sebe bych přidala houpáčky, skluzavku a písek do areálu u sokolovny, častěji nechala posekat trávníky v sídlišti a pokud by byla možnost, na zimní období zřídila nějakou hernu. Sice se s kluky snažím chodit ven kdykoli, ale občas bych uvítala možnost zalézt někam dovnitř, dát si teplý čaj a tupě sledovat dětský rej - ideální by bylo využít takto patro v obchodním domě.

Proč ses rozhodla založit rodinu právě tady?

Nedokázala jsem si představit žít jinde. Ráda si zajedu do Plzně, do Prahy nebo naopak někam na samotu na výlet. Ale v Bříze mám pocit, že je všechno, co potřebuju. Mám tu obchody, doktory, školku, školu, možnosti sportovního vyžití, přátele a vlastní bydlení. Tohle je sice možné si najít všude, ale já to tu mám ráda. Nechce se mi začínat jinde. Jsem asi patriot, nebo pohodlná? (směje se)

Zorka a Lucka spolu s maminkou a dětmi (třetí ještě v bříšku) při tvorbě vánočního cukroví v domě po babičce. Foto J. Řičica.

Kromě Úsměvu vnímáte i jiné spolky, organizace, případně aktivní občany v Horní Bříze? Co si o jejich činnosti myslíte?

Lucka: Tak Úsměv je moje srdeční záležitost. Sice tedy 5 let už nejsem aktivní člen z důvodu mateřství, ale ráda bych se zase vrátila, až kluci poporostou a nebudou nutně potřebovat usínat s maminkou. Tohle je teď důležitější, tak trdlování musí počkat. Jinak si myslím, že spolky tu jsou různorodé a fungují celkem dobře. Asi všichni víme, kde je fotbalové hřiště, kde je cvrkot pořad. Trénují a hrají tu od nejmenších až po stepní ligu staré gardy - promiň tati. (směje se) Další velmi aktivní spolek jsou sokolové, ti dali do pucu budovu sokolovny a mají alespoň jednu akci pro veřejnost do měsíce. Také vnímám Divadlo Osada a dobrovolné hasiče. Nově se dali do práce muzikanti a zpěváci Betula a Vohos. Doufám, že se jim bude dařit a získají svou tradici a širokou základnu. Je tu ještě Fit klub Veronika, to ocení spíš ženy. Neměla bych zapomenout na hokejbal, který se také stále drží v národní lize a pak volejbal a beachvolejbal, o kterých už je ovšem slyšet velmi

málo. Ještě jsem si vzpomněla na důležitý spolek, kde jsem taky pár let strávila. Pionýr! Na tábory, víkendové výjezdy a super akce v přírodě nejde zapomenout. A spolek Betula viridis a Vinaři. Jak pát-rám v hlavě, říkám si, že spolků je tu až až ...

Zorka: Já se přiznám, že ne, už je to přeci jen deset let, co v HB nežiju a když jsem tu žila, byl to asi hlavně právě Úsměv, který jsem vnímala, protože pocházím z rodiny „úsměváků“. To jen já jsem na tradici nenavázala. Víc než folklor, mě bavily moderní tance. Ale mám radost, že se spousta mých spolužáků „chytla“ i v Praze a že z Horní Břízy pochází spousta lidí, kteří jsou velmi úspěšní v tom, co dělají. A já jsem ráda, že jsem mohla prolomit pár předsudků a dokázat v rámci své práce, že je úplně jedno, odkud pocházíte, jestli z Prahy nebo z maloměsta nebo z vesnice, že úspěšný může být každý, když na sobě tvrdě pracuje a jde si za svým snem.

Děkuji Vám oběma za odpovědi, poskytnutí fotografií a přeji mnoho úspěchů v životě.

Markéta Vodičková

Porevoluční časy v Úsměvu

V posledních 25 - 30 letech to neměl Folklórní soubor Úsměv a folklór jako takový vůbec jednoduché. Porevoluční změny u nás přinesly jiné možnosti, jiné zájmy, mnoho druhů sportů a dalších aktivit pro všechny věkové kategorie. Otevření státní hranice přineslo možnost neomezeného a volného cestování do zahraničí. Zároveň na nějakou dobu opadl zájem o kulturu a hlavně o folklór. To se projevilo mimo jiné i v poklesu vysílání folklórních pořadů ve veřejnoprávních médiích, jak v televizi, tak i v rozhlasu. Neznamenal to ale, že by soubor neměl nabídky k vystoupení. Dále jsme jezdili na zahraniční zájezdy, ale samozřejmě už mnohem méně než dřív. Soubor se také s novou dobou musel sám naučit financovat svoji činnost. Nebýt krajských dotací a dotací města Horní Bříza, nemohli bychom některé akce, zájezdy, festivaly a výroční pořady uskutečnit. V posledních 10 letech byla spolupráce s městem velmi dobrá a doufáme, že i nové vedení města bude v podpoře nejen nás, ale i ostatních spolků pokračovat.

Velkou ztrátou pro soubor Úsměv bylo před devíti lety úmrtí choreografky a vedoucí taneční složky, výborné zpěvačky Věry Rozsypalové-Bláhové. Zdeněk Bláha nás s manželem pověřil vedením taneční složky a my jsme na členech souboru viděli, že chtějí dál tancovat a hrát, že chtějí pokračovat v odkazu Věry a Zdeňka. Potýkali jsme se také s problémem generační výměny v souboru a ten trvá dodnes. Východisko jsme viděli v založení dětských přípravky – jak už pro mládež od 12 do 18 let, tak v založení dětské přípravky Úsměvu – Úsměváčku pro děti od 3 do 12 let. Ale bohužel narážíme na fakt, že děti ve věku 12-13 let končí, snad z důvodu puberty, přechodu na jinou školu či je snad folklór „přestal bavit“. Přesto vidíme, že zájem lidí o folklór stoupá a že se znovu vrací k lidovým tradicím a hodnotám. Mnoho lidí nás v naší práci podporuje a všemožně pomáhá. A my se zase snažíme jim na oplátku radost z tance nebo krásnou muzikou našeho uměleckého vedoucího Zdeňka Bláhy

jejich pomoc vracet. Oslavili jsme společným úsilím a tvrdou prací 50 let, pak ještě 55 let a vloni dokonce 60 let od založení FS Úsměv.

Nebudu vyjmenovávat všechna vystoupení, festivaly a zájezdy za posledních 25 let, bylo jich mnoho. Ale zmíním ocenění, které jsme v roce 2018 dostali. Soubor převzal certifikát krajského nositele nemateriálního kulturního dědictví Plzeňského kraje a je zapsán na Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Plzeňského kraje.

A to je pro nás závazek do další souborové činnosti: uchovávání lidových tradic a jejich předávání mladším generacím. Jsme názoru, že národ bez lidových tradic a historie není národem. A my budeme moc rádi, pokud nás v tom snažení budete podporovat i nadále.

Za FS Úsměv
Markéta Jílková

10 let trvání spolku VINAŘI PLZEŇSKA

Loňského roku, přesně na den 8.8.2018, jsme oslavili desáté výročí našeho založení. Od našeho vzniku až do současnosti máme před sebou stále jeden a tentýž cíl – vrátit révu a vínu společenské postavení, které jim z historického hlediska náleží.

Tyto dva neoddělitelné pojmy – RÉVA, VÍNO – pomáhaly tvořit dějiny lidstva a měly vliv nejen na pěstitelství a gastronomii, ale i na nemateriální a kulturní bohatství společnosti – přes prózu a poezii, filozofii a celkové myšlení lidí. Tohle všechno chceme v našem spolku alespoň v malé části vrátit sobě i našim spoluobčanům.

Proto pěstujeme révu, ve spolupráci s jejími šlechtiteli vybíráme nejvhodnější stolní i moštové odrůdy jak pro přímý konzum, tak i pro výrobu vína, organizujeme ochutnávky hroznů s jejich bodovým ohodnocením ve vzhledu i chuti, zdokonalujeme se ve vytváření podmínek pro zdárný růst révových keřů v našich méně příznivých klimatických podmínkách Plzeňska, učíme se chránit révu proti chorobám a škůdcům a snažíme se obohatit všechny zahrady výsadbou révových sazenic. Tyto sazenice si sami připravujeme a to nejen pro nás, ale i pro naše přátele, sousedy a pro ty, kteří nás za tímto účelem osloví. Za uplynulých deset let jsme rozdali již stovky sazeniček.

Pro propagaci tohoto ovocného druhu každoročně vystavujeme na hornobřížském vinobraní nejatraktivnější hrozny révy v počtu 80 až 100 různých převážně stolních odrůd a zájemcům poskytujeme potřebné související informace.

Stejně tak je tomu i s vínem – snažíme se potvrdit si to, co hlásali již před dvěma tisíciletími staří Řekové a Římané – že víno je mezi pokrmy nejpříjemnější, mezi nápoji nejušlechtilější a mezi léky nejchutnější.

Proto pořádáme nejen pro sebe, ale i pro naše hosty jedenkrát za měsíc VINNÉ STOLY, na nichž nejenže ochutnáváme odrůdová vína českých a hlavně moravských vinařů, ale také diskutujeme o těchto vinařích o jejich zodpovědné a náročné práci. Také se snažíme porozumět samotnému „zrození vína“, pochopit technologii zpracování hroznového moštu, naučit se rozpoznávat desítky vůní a chutí vína a umět ohodnotit kvalitu vín ne přes mís-

to jejich výroby a cenových relací, ale přes osobnosti vinařů, poznáním jejich charakterů a myšlení osobním stykem s nimi. Každoročně pořádáme dvě společenské akce. Jedna pro širokou veřejnost a ta druhá, komornější, pro přátele dobrého vína a jídla.

Tou první akcí je každoroční „Hornobřížské vinobraní“, které se uskutečnilo loni 15. září již jako patnácté, a to se všim, co k němu již tradičně patří – víno, burčák, hrozny, hudba a zpěv.

Loni se nám podařilo vystavit 83 odrůd révových hroznů a předložit k ochutnání 40 kvalitních vín z Jižní Moravy. K tomu všemu na rozprouzení tanečtivistického davu nám odpoledne vyhrávalo duo Anička Volínová a Vašek Žákovec a večer k navození vinařské atmosféry přispěla moravská cimbálová muzika s „vínovou“ náladou více než třiset návštěvníků.

Tou druhou, opět každoroční akcí, je svátek svatomartinských vín neboli „Svatomartinská husa“. Toto sezení má svoje pevné datum, kterým loni byla neděle 11.11. se začátkem v 11 hodin

a 11 minut a na kterém jsme připijeli mladými „letošními“ víny, jejichž hrozny ještě v září toho roku visely na keřích ve vinohradu.

Veškerá naše každoroční činnost kolem révy a vína se nám za uběhlých deset let tak dostala pod kůži, že si o těchto dvou úžasných skutečnostech nejen povídáme, ale také zpíváme, a to nejen písničky moravské a české, ale také naše vlastní – hornobřížské a regionální plzeňské, z nichž náš člen, Václav Žákovec sestavil a nahrál a s Aničkou nazpíval zatím náš první kompaktní disk.

Přejeme sobě a všem spoluobčanům, a to nejen v Horní Bříze, ale i na celém Plzeňsku, abychom se neostýchali alespoň občas navštívit „svět révy a vína“ a aby poznání tohoto světového fenoménu nás všechny obohatilo o celkovou pokoru a ušlechtilost ducha – sblížovat se, pomáhat si a nezávidět, zkrátka vytvářet atmosféru vzájemného porozumění.

Za Vinaře Plzeňska
Jan Kratochvíl

Poděkování občanům Horní Břízy za hrdinský čin roku 1945

Vřelé díky!!!

Dovolte mi, abych touto cestou vyjádřila vděčnost paní Hany Hnátové, a to všem občanům Horní Břízy i blízkého okolí za poskytnutí pomoci vězňům, kteří byli v roce 1945 odsouzeni k transportu do Mauthausenu u Lince. Jen díky jejich obětavé a rychlé pomoci byla většina totálně vyčerpaných lidí zachráněna od smrti.

Paní Hana Hnátová, rozená Lustigová, byla v roce 1942 deportována spolu se svou maminkou, bratrem a sestřenicí do terezínského ghetta, následně byla převezena do koncentračního tábora Osvětim – Birkenau, poté ji ještě čekal nucený pobyt ve Freibergu a Drážďanech. Zde musela nastoupit s řadou dalších lidí do

vlaku, který směřoval do Mauthausenu u Lince. Vlak měl celkem 30 krytých a 15 otevřených vagonů, v každém vagonu se tísnilo více než 100 lidí. Mezi na smrt vyhladovělými vězni byly i tři ženy v šestineděli s nemluvnaty.

Dne 21. 4. 1945 zastavil tento transport vězňů z koncentračních táborů Flossenbürg a Freiberg v Horní Bříze. Jen díky rychlé pomoci místních obyvatel se podařilo většinu zubožených lidí zachránit. Lidé přinášeli potravinovou pomoc do zdejší závodní kuchyně. Všichni vězni z transportu dostali vydatnou polévku a chleba, odpoledne ještě kávu, pečivo a ovoce. Pro matky s novorozenci bylo připraveno speciální jídlo.

S paní Hnátovou jsem se seznámila během besedy o holokaustu, která se konala v Památníku Terezín. Za tento odvážný čin je dodnes všem občanům Horní Břízy a okolí nesmírně vděčná. Proto touto cestou tlumočím její vřelé díky.

Nedávno jsme si připomněli vítězství nad fašismem. Budme šťastni, že žijeme v míru a přejme si, abychom nikdy nemuseli zažít utrpení, kterým si prošla paní Hnátová a řada dalších. Všem přeji zejména hodně zdraví do dalších let.

Martina Košarová,
SOU stavební Plzeň
pracoviště Horní Bříza

Kamnařina bojuje s nedostatkem žáků Škola v Horní Bříze proto nabízí stáže v zahraničí

Na klesající počty uchazečů o obory s výučním listem si dnes stěžuje celý tuzemský průmysl. Řemeslníků je málo, ale mistrů kamnářů ještě méně. Jednou ze škol, kde se toto řemeslo ještě učí, je SOU stavební Plzeň – pracoviště v Horní Bříze. Škola ale boj o žáky nevzdává a nabízí jim lákavé stáže v zahraničí.

„Situace v oblasti odborného školství se zatím výrazněji nelepší. Přestože z trhu je patrné, že šikovný řemeslník může dosáhnout na lepší příjmy než absolvent leč které vysoké školy, tak i nadále zájem o obory s výučním listem příliš neroste. My se s tím snažíme něco dělat, hlavně u oborů zaměřených na keramiku a kamnářství, protože jde o tradiční odvětví, která by v našem kraji neměla zaniknout. Navíc poptávka po absolventech těchto oborů

na trhu je. Domácností, které chtějí krb či kachlová kamna, přibývá,“ shrnuje situaci Mgr. Ivana Škreňová, zástupkyně ředitele SOU stavebního Plzeň pro pracoviště v Horní Bříze. Kromě toho, že na studenty v Horní Bříze čeká přátelské, skoro až komorní prostředí, se dle slov paní Škreňové škola snaží zájemce o studium do školy nalákat i na odborné zahraniční stáže. „Musíme si uvědomit, že bez praxí Erasmus+ by se někteří naši žáci neměli vůbec šanci podívat na zkušenou do Evropy. Přitom poznávat nové postupy, zažít realitu v oboru v zahraničí a vyzkoušet si fungování v kolektivu zahraničních pracovníků je pro budoucí absolventy hodně přínosné. Kromě získání nových dovedností si účastníci také vyzkouší, jak by obstáli v oboru v cizině. Jedná se přitom o jedinečnou příležitost, protože ti, kdo jsou k účasti v projektu vybráni, mají veškeré náklady hrazeny z grantu Evropské unie,“ doplňuje Škreňová detaily o stážích, pomocí nichž její středisko láká ke studiu i nové uchazeče. V Horní Bříze se totiž podle jejích slov nic neutaí, takže si o praxích v Portugalsku mladí studenti mezi sebou řeknou, zmíní se přátelům nebo se s takovou novinkou chlubí i sami rodiče. V současnosti končí svoji stáž v portugalských firmách Avifogo či

Tulipa skupina kamnářů a keramiků, kteří se vrátí o víkend. „V minulé skupině dostali žáci rovnou i nabídku zaměstnání od tamních firem. Uvidíme, s čím se vrátí tato skupina. Pro příští rok máme opět podanou žádost o podporu projektu praxí v zahraničí, tak uvidíme, zda nám bude schválena. Bez příspěvku z EU bychom ale dvoutýdenní pobyt v cizině žákům sami hradit nemohli. Doufáme tedy, že nám nová žádost o Erasmus+ bude schválena,“ dodává Škreňová.

Jan Pavlů
SOU stavební, Plzeň

O programu Erasmus+
Erasmus+ je nový vzdělávací program Evropské unie na období 2014–2020, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu a mládeže. Je nástupcem Programu celoživotního učení, programu Mládež v akci a dalších. Škola v Horní Bříze realizuje projekt se zapojením systému ECVET, který dává budoucím zaměstnavatelům jasnou informaci, co se účastníci naučili. Více informací na www.naerasmusplus.cz.

Na aktuální téma:

Oprámy v Horní Bříze - riziko nebo přírodní úkaz?

Jednou, nikoliv však jedinou, náplní komise životního prostředí v Horní Bříze, je monitoring starých ekologických zátěží v katastru našeho města. Jak jistě víte, v minulosti byla odstraněna „dehtová halda“, na které byly z místních kaolínových závodů odkládány odpady z výroby, dále pak popel, dehet apod. Náklady na odstranění této staré ekologické zátěže se vyšplhaly na částku cca 250 milionů korun. V současné době je prostor bývalé haldy využit jako mezideponie materiálu z rekonstrukce Tovární ulice. Tato mezideponie bude po dokončení stavby odstraněna.

Bohužel „dehtová halda“ nebyla jedinou ekologickou zátěží na katastru našeho města. Další a můžeme říci i závažnější zátěží jsou tzv. „oprámy“. Tyto jámy, které jsou pozůstatkem těžby kaolínu z dob minulých, byly ve druhé polovině 20. století využity k odkládání nebezpečných odpadů z Kaznějovských chemických závodů (pro mnohé občany známé též jako Lachema či později Aktiva). Tyto závody vyráběly všem nám známý Vitacit, kyselinu citronovou a modrou skalici. Začátkem 20. století zde byla vyráběna kyselina sírová (oleum), kyselina chlorovodíková a po první světové válce výroba „pompejské červeně“ z oxidu železitého a síranu vápenatého. Bohužel toto je jen malý výčet chemických látek, který byl ve zmiňovaném závodu vyráběn. Jako další příklad můžeme uvést výrobu tavicích solí, luminoforů (látky využívané na převod absorbované energie neviditelného záření na viditelné světlo), výroba RTG folií či výroba maziv (MoS₂ tzv. molyka).

Začátkem 70. let byla ve zdejším závodě zahájena výroba již zmíněného Vitacitu a dochází k intenzivnější výrobě solí kobaltu, niklu a chloridu vápenatého. Odpady z této výroby byly částečně ukládány právě v oprámech. Z Kaznějovských chemických závodů byl vybudován kalovod, kterým byly znečištěné kaly vedeny do starých důlních jam. V červnu roku 1975 pak došlo k havárii systému ukládání kalů a průniku těchto látek do okolního terénu. Později pak po roce 1980 bylo ukládání kalů do oprám zastaveno. Množství ulo-

Obr. 1: Na první pohled kus krásné přírody (foto F. Píkl, 2019).

Obr. 2: Pod hladinou se ukrývá nebezpečí (foto F. Píkl, 2019).

žených odpadů (kalů) v oprámech činilo cca 244000 m³. V roce 1992 byl proveden průzkum a byly zjištěny vysoké koncentrace těžkých kovů, zejména mědi, zinku, olova, niklu, kadmia a kobaltu. Nejvíce znečištěn byl kal v oprámu C, tj. v jihozápadní laguně lokality severních oprámů, v kterém byl obsah niklu tak vysoký, že překračoval minimální kovnatost vyžadovanou pro rentabilní těžbu niklových rud, tj. 0,3 až 0,5 %.

V okolí oprám byly postupně vybudovány monitorovací vrty. V současné době je v těchto vrtech dvakrát ročně prováděn monitoring kontaminace podzemních vod za účasti členů komise životního prostředí, současných majitelů a zástupců České inspekce životního prostředí. Je tak realizována tzv. nulová varianta, při které dochází k prohlubování nevyhovujícího stavu. Zejména tím, že někteří občané zde odkládají nebezpečný odpad (byla zjištěna přítomnost autovraku, ropných látek a některých demoličních odpadů jako je azbestová krytina). K šíření nebezpečných látek z lagun bude (pokud nedojde k realizaci některých „nenulových variant“) docházet i nadále a je jen otázkou času,

kdy dojde ke kontaminaci spodních vod. Bohužel k realizaci některé z rozsáhlejších variant rekultivací a nápravě současného stavu by bylo zapotřebí mnoho finančních prostředků. Ke kompletní rekultivaci a sanaci prostoru pak několik desítek až stovek milionů korun. Tyto prostředky však nebudou a ani nemohou být realizovány z rozpočtu našeho města. Prostory oprám jsou totiž v majetku soukromých vlastníků. Město, respektive komise životního prostředí, se bude v součinnosti s vlastníkem a Českou inspekci životního prostředí snažit o maximální zabezpečení, jako jsou informační tabule a zamezení přístupu do prostoru oprámů. Apelujeme tak i na občany našeho města, aby nevyužívali oprámů jako skládky. Veškeré nebezpečné odpady je možno odkládat do sběrného dvora a to včetně např. stavební suti nebo ropných látek. Na závěr bych jen připomenul, že příroda je všemocná a nevyzpytatelná a i v těchto končinách na katastru našeho města byl spatřen čáp černý a některé druhy vzácného hmyzu. Přímě na vodní hladině lagun se pohybují kachny divoké a v nedalekém okolí se vyskytuje vzácný druh orchideje.

František Píkl

Máme v Horní Bříze ohrožené druhy motýlů?

Dříve než se pokusím odpovědět na tuto otázku, podíváme se na tento hmyzí řád obecněji. Motýli jsou celosvětově rozšířenou skupinou hmyzu (vyjma Antarktidy) s největším rozšířením v tropických oblastech. Celkem bylo do této chvíle popsáno něco kolem 180 000 druhů. V České republice žije necelých 3500 druhů, ale nutno podotknout, že pouze 143 z nich jsou motýli denní. Zbylou část řadíme k motýlům nočním. Poslední odborné průzkumy ukazují zásadní úbytek hmyzích skupin (včetně motýlů) napříč celým světem, způsobený ztrátou vhodných stanovišť a špatným hospodařením s krajinou. V Horní Bříze jsou motýli sledováni již několik let. Dovolte mi uvést několik zajímavých zástupců, kteří v naší obci byli zjištěni. Vzácnější motýli jsou uváděni v různých kategoriích ohroženosti v tzv. Červeném seznamu ohrožených druhů. Z denních motýlů tohoto seznamu můžeme v Horní Bříze pozorovat např. ohniváčka modrolesklého, ostruháčka ostružinového, okáče rosičkového nebo modráška rozchodníkového. Zákonem chráněné druhy z nařízení vlády ČR na našem katastru zastupují otakárek fenyklový, batolec duhový, batolec červený a bělopásek topolový.

Noční druhy motýlů je mnohdy obtížné určit, protože mezi nimi nalezneme jedin-

Obr. 1. Housenka otakárka fenyklového (foto: Jan Walter, 2015).

ce o velikosti špendlíkové hlavičky. Snad prominete, že tyto zástupce zde nezminím a budu se věnovat jen těm na první pohled snadno určitelným. Mezi takové v naší obci patří evropsky chráněný motýl soustavou Natura 2000 – přástevník kostivalový. Z Červeného seznamu máme v našem městě spousty druhů zasluhující

naší pozornost. Za všechny jmenujme např. bourovce měsíčitého, bourovce prstenčivého, strakáče březového, můřici březovou, hřbetozubce dvoubarvého, hřbetozubce plachého nebo srpokřídlece březového.

Z ostatních zajímavých druhů zde nalezneme dlouhozobku svízelovou (lidově kolibřík), sající za letu nektar z muškátů či petúnií, dále lišaje, osenice, lišejníkovce, blýskavky a další desítky nočních druhů, jejichž seznam by postačil na samostatné vydání Hornobřížského zpravodaje.

Odpověď na úvodní otázku tedy zní: Ano. Můžeme být na co pyšní. Ale neusínejme na vavřínech a přiznejme si, že pro motýly a ostatní hmyz naše město nenabízí moc příležitostí se zde uchytit – celoplošné seče trávníků bez kvetoucích rostlin, pole s řepkou, obilím či kukuřicí, zástavba ploch, intenzivní zemědělství a další faktory, které se příliš nepřiklání na stranu hmyzu. Uvědomme si, že bez hmyzu, tudíž i motýlů, tady můžeme být těžko i my. Hmyz představuje potravu pro mnoho živočichů, opyluje ovocné stromy, podílí se na tvorbě ekosystémů, udržuje přirozenou rovnováhu v krajině, a tudíž je nezastupitelnou součástí přírody.

Jan Walter

Obr. 2. Samice strakáče březového (foto: Jan Walter, 2019).

Říčka Třemošná a cesta do pravěku

Paleolit a mezolit

Již od poloviny padesátých let minulého století mladé diváky uchvacuje nadčasový film i mého mládí Cesta do pravěku Karla Zemana podle ilustrací Zdeňka Buriana. Já se teď pokusím o podobný malý výlet do povodí říčky Třemošné – pěšky, lodí, na kole...

Paleolit – starší doba kamenná a mezolit – střední doba kamenná, jsou v pojetí archeologie časem lovců a sběračů. Jedná se o čas, zaujímající v historii lidského rodu Homo nejdelší úsek, trvající miliony let. Na památky dosvědčující pobyt lovců doby kamenné nejsou jihozápadní Čechy nijak bohaté, i když v posledních dekádách především nálezový fond pozdního paleolitu a mezolitu nabývá na početnosti i kvalitě. Je to především na Klatovsku a Tachovsku, kde stanice mezolitu přecházejí téměř bez přerušení přes Kateřinský průsmyk a průsmyky Českého lesa do Bavorska. Mezolitické lokality nacházíme dokonce na Šumavě ve výškách přes 1000 m. n. m. Kdybychom chtěli ale nějak územně zhustit různé úseky paleolitu a mezolitu do kompaktního geografického území, není jiného podobného u nás jako povodí říčky Třemošné. Na cestě do pravěku se zastavíme ve třech dobách a k nim příslušejících místech – v Hromnici, Horní Bříze a Třemošné. Základní orientační pomůckou nám bude Mapa 1.

Doba kamenná značí, že nejpoužívanějším materiálem na výrobu nástrojů byl kámen. A bohužel v našich přírodních podmínkách se nedochovaly předměty biologického původu – kosti, kůže, dřevo... Zůstal jen ten kámen a věci z něj, které nás upozorňují na dávno minulý pobyt jejich výrobců a uživatelů.

Zastavení první – střední paleolit

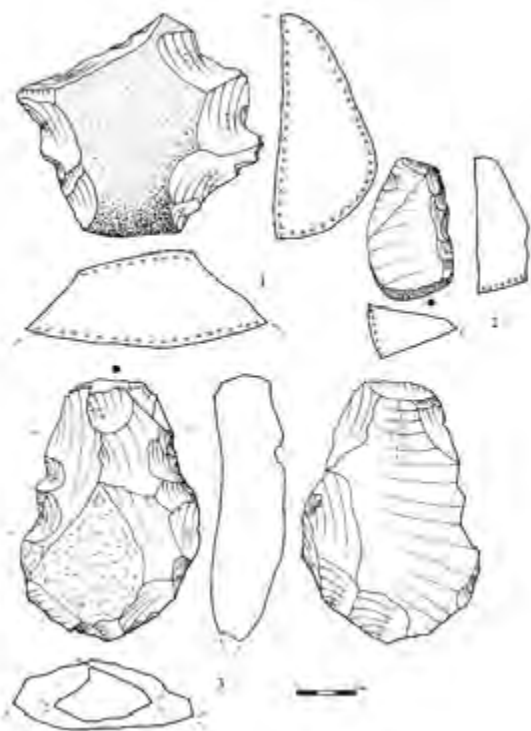
Tak s odvahou nasedneme do lodi času a vyplujeme proti proudu. Do kvartéru – čtvrtého a jeho úseků pleistocénu a holocénu. Zastávka A ... časovač se nám zastavil někde na ukazateli mínus 450000 let (konec starší fáze středního paleolitu) a zakotvili jsme na břehu Prátřemošné v místech dnešní Hromnice. Vystoupáme na severní šterkovité terasy nad řekou, je velmi horko, které odpovídá tehdejšímu tropickému klimatu v této části příští České kotliny.

Obr. 1: Lokalita Hromnice 1 – pohled na blavnou část nálezového území (Břicháček – Šída 2015, Figure 7).

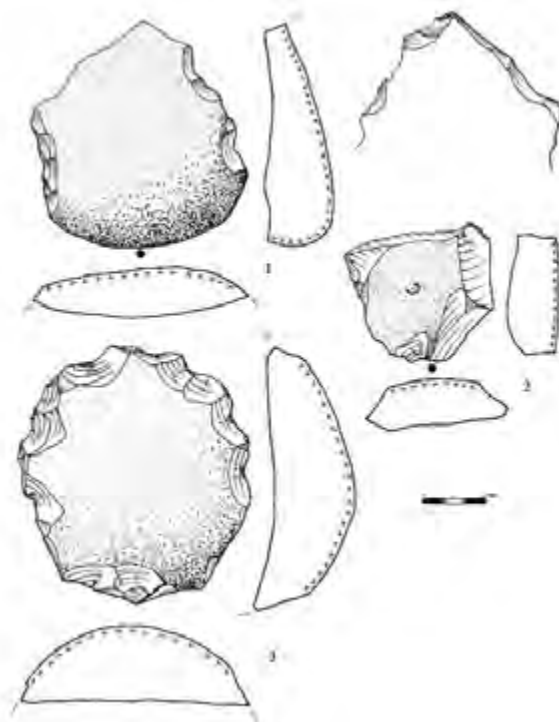

Jsme na místech, kam v jihozápadních Čechách doputovali první lidé, konkrétně lidé druhu *Homo erectus* – člověka vzpřímeného. V Evropě je používán spíše název *Homo heidelbergensis*. Podobné acheulenské stanice známe ze Stříbra, Újezdu nade Mží, popř. z nejznámější lokality v Mlázicích ve středních Čechách. Byli to lovci a sběrači, kteří jako zdroj potravy využívali zvěřinu podobného druhu, jakou ještě dnes můžeme spatřit v některé přírodní rezervaci lesostepního pásu kdesi v Africe (bývá jim přisuzována především konzumace uhynulých zvířat, dokázali ale ulovit i velká zvířata). Příslušníci druhu *Homo erectus* obvykle bývají zobrazováni jako ochlupenci subtilní vzpřímené postavy. Zнали a uměli využívat oheň, žili a lovíli ve větších tlupách, hlavními památkami po nich nám zůstávají kamenné nástroje. Podobně jako jinde, i suroviny na nástroje nalézané v Hromnici jsou většinou místního původu, vyrobené z křemene a paleozoických křemenců, převážně z valounů nalézáných na terasách Třemošné a Berounky.

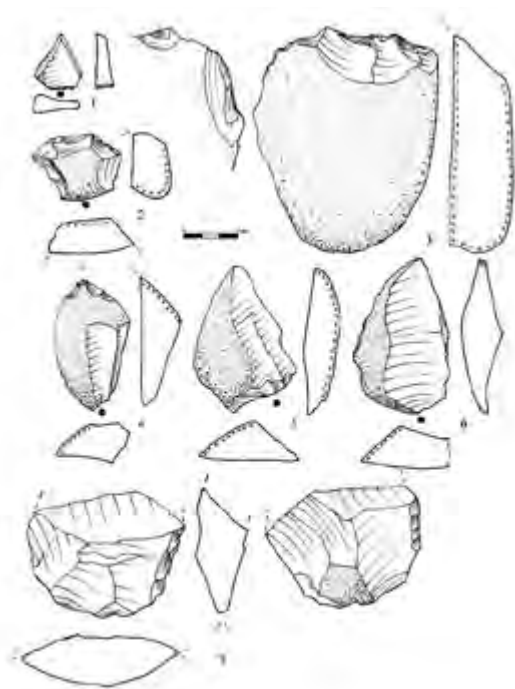
Typickým nástrojem (mimo různá drasadla, sekáče a další typy) je pěstní klín, univerzální nástroj sloužící k řezání, sekání, drásání ... Byl nástrojem natolik univerzálním, že se jej lidé drželi více jak milion let. Z vyobrazených artefaktů ze sběrů P. Břicháčka ze ZČM v Plzni si všimněme na obr. 2:3 a 4:7 celého a zlomku bifasu – pěstního klínu. V podstatě se úštěpy valounu úpravou hrany dalším oštípáním, popřípadě plošným opracováním přetvářely do tvarů podle účelu, ke kterému byly určeny. Do tvaru nástrojů velmi hrubých, ale dobře sloužících svému účelu. Ojedinelé nálezy připisované střednímu paleolitu pocházejí ještě také z Nevřene a Leducu. Projdeme se chvíli po polích za Hromnickým jezírkem (přes hlavní lokalitu vede Naučná stezka Býkov – Žichlice) a popustíme-li uzdu fantazii, uvidíme vše, co zde popisují.

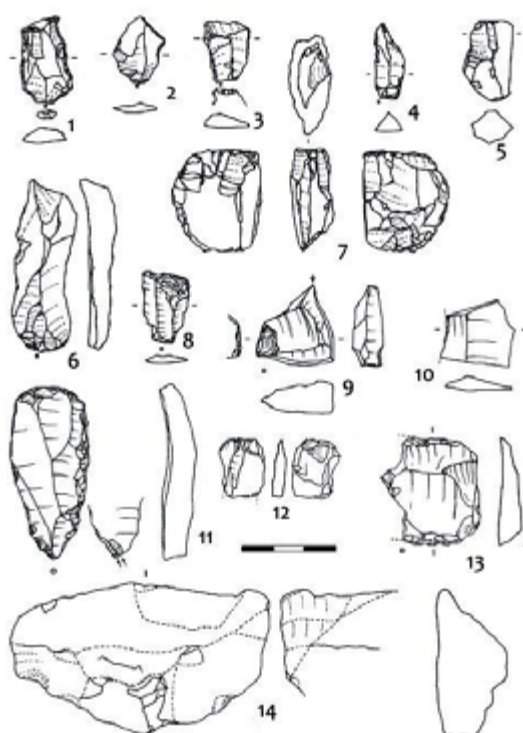
Obr. 2: Hromnice 1 – č. 3 pěstní klín (Břicháček – Šída 2015, Figure 8).

Obr. 3: Hromnice 1 – (Břicháček – Šída 2015, Figure 9).

Obr. 4: Hromnice 1 – č. 7 zlomek pěstního klínu (Břicháček – Šída 2015, Figure 10).

Obr. 5: Horní Bříza, výběr štípané industrie z lokalit 1, 2 a 5. Č. 9 – rydlo, č. 11 škrabadlo – rydlo (Eigner et al. 2014, Obr. 2).

Zastavení druhé – mladý paleolit

A protože při zpáteční cestě do dnešních časů jsme průkazné stopy po neandrtálcích v mikroregionu nenašli, je čas popojet o notný kus dále, do času lovců mamutů, do archeologické kultury střední části mladšího paleolitu, gravettien, přibližně před 30-20000 lety. Poslední – nejmladší pleistocenní tzv. würmský glaciál doby ledové začal asi před 110000 lety a skončil před 10000 lety a charakterizovalo jej střídání vrcholného glaciálu velmi studených a suchých a prašných fází s obdobím meziledovými tzv. interglaciály s dočasným oteplením, s krátkými léty a dlouhými zimami. Nositeli kultury gravettien byli *Homo sapiens sapiens fossilis*, první anatomicky moderní lidé, které můžeme v mikroregionu doložit, a jsou našimi přímými předky. A my dnes *Homo sapiens sapiens recens*, člověk dvakrát rozumný... Či lépe řečeno jsme to my, jen v jiné době a jiném přírodním a klimatickém prostředí, ale je otázkou, nakolik jsme dvakrát rozumní v současné době.

Následně se budeme věnovat především poloze Draha – Slatkov na západním okraji Horní Břízy v dohledu Naučné stezky Horní Bříza (poloha Horní Bříza 5). Kolekci 39 ks štípané industrie převážně z patinovaného severského pazourku nasbíral R. Trnka s dalšími spolupracovníky po roce 2002. Produkce je převážně z čepelí a úštěpů dále upravovaných do potřebných tvarů.

Na obr. 5:11 vidíme kombinované škrabadlo a rydlo a na obr. 5:9 klínové rydlo jako typické představitele gravettienské industrie (celkově obr. 5, 6 a 7). Menší kolekce snad soudobé patinované industrie pochází z polohy V Lužinkách, z polí na západním okraji Trnové (obr. 6:3). Popisovat lovce mamutů a jejich dobu snad nemusím, kdo z nás nečetl *Lovce mamutů* od Eduarda Štorcha. Představy o této době od doby napsání doznaly jistě změn, ale jádrem zůstává představa lovců v kožešinách s oštěpy zakončenými ostrými kamennými hroty, plížícími se zasněženou tundrou za mamuty prchajícími před šavlozubým tygrem. A co teprve hravá představa o lovu lumíků Kopčelem a Veverčákem. Někdy na začátku 20. století došlo k nálezům tří stoliček nosorožce srstnatého v okolí Hromnice (*Purkyně 1909*, 113). Jsou nepřímým svědkem o zvířetě tehdejší doby, s jakou se snad setkali i lovci z Drahy – Slatkova či z Lužinek.

Obr. 6: Horní Bříza 5, Trnová 1 – č. 1 jádro, č. 2 rydlo, č. 5 sekáč (Eigner et al. 2014, Obr. 3).

Obr. 7: Horní Bříza 5 – foto souboru patinované industrie (M. Řezáč).

Zastavení třetí – pozdní paleolit a mezolit

Opustíme lovce mamutů a poplujeme-li dále, závěr našeho putování časovou řekou zakončíme na vysoké ostrožně nad říčkou Třemošnou s pomístním názvem Na Skále 350 m. n. m., narušené novověkým lomem (obr. 8, pohled z Naučné stezky Třemošná). Najdeme ji na východním okraji Třemošné. Dnes je místo porostlé borovým lesíkem, z loveckého hlediska je to dokonalá strategická poloha s výhledem do údolí a nad vodním tokem s možností rybolovu.

Výzkum Západočeskému muzeu v Plzni v roce 2013 přinesl na základě nálezů kamenné štípané industrie poznatek o dvou horizontech osídlení – v pozdním paleolitu (cca 11500 – 9600 před. Kr.) a v mezolitu (cca 9600 – 5500 před. Kr.). Z výzkumu (a předchozích povrchových sběrů R. a J. Trnkových) se podařilo shromáždit soubor 156 ks štípané industrie, z nichž rozhodující pro datování do mezolitu je mikroškrabadlo a zlomek mikrolitu – trojúhelníčku (obr. 10: 10, 15) a do pozdního paleolitu hroty s otupeným bokem (obr. 10:11, 12).

Z hlediska surovinového jde o pestrý soubor od pazourku ze severních Čech, porcelanitu a jemnozrnných křemenců z Poohří, místních paleozoických křemenců a křemenů, limnosilitů jihozápadních Čech, ale také bavorských rohovců (viz obr. 9).

Vrcholná fáze posledního glaciálu mezi 20 až 18 000 léty přivedla pevninský ledovec až na okraj severních Čech, byla to doba ledové pustiny a spolehlivé doklady na pobyt lidí u nás nemáme. Po tomto vrcholu se pozvolna začalo oteplovat a lidé se do České kotliny vrátili **érou magdalénských lovců sobů a koní**, pro které je charakteristické stálé stěhování za stády zvěře ve studené stepi, přičemž lov probíhal ještě bez využití luku – krátkým oštěpem metaným pomocí tzv. pákového vrhače.

Pleistocén se symbolicky loučí pozdním paleolitem, úsekem trvajícím přibližně 1500 let. Klimaticky jsme ještě stále v době ledové, ale během ní se připravují nové poměry charakterizující holocén. V pozdním paleolitu mizí stáda velké lovné zvěře. Za ustupujícím pevninským ledovcem a za nově se tvořícím chladným stepním biotopem v severoněmeckých rovinách od nás odchází i velká stá-

Obr. 8: Třemošná 1, ostrožna s lokalitou, porušená lomem (foto R. Trnka).

Obr. 9: Ukázka kamenných surovin z Třemošné 1. 1, 2 – porcelanity; 3 – paleozoický křemenec; 4 – limnosilicit; 5 – jaspis; 6, 7 – limnosilicit typu Senec (Eigner et al. 2014, Foto 1).

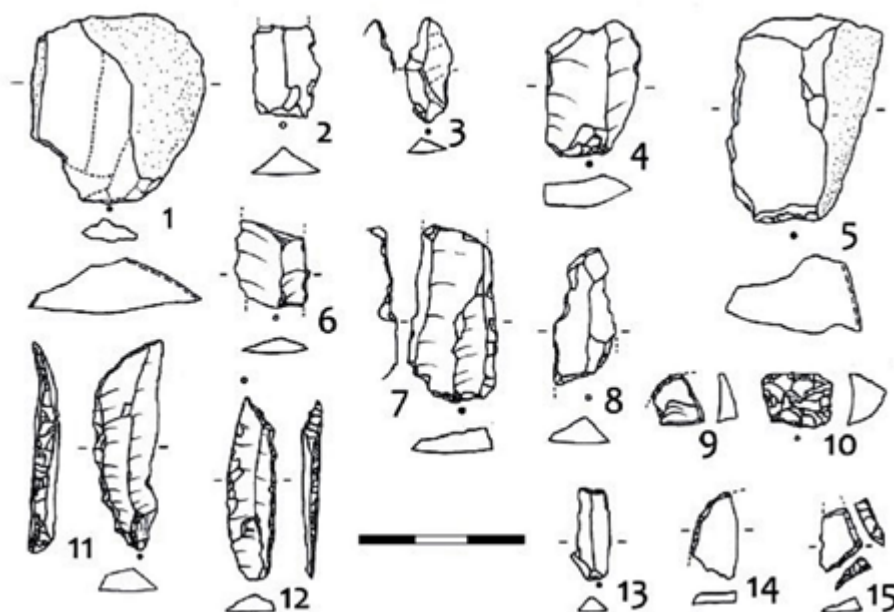
da koní a sobů. Země zarůstá lesem a mění se i spektrum lovené zvěře, šířící se z jihu – nastupují nově praturí, zubří, jeleni, divoká prasata, los, srnčí, ale i rybolov se stává jedním z hlavních zdrojů potravy.

Nástroje – především hroty k lovu – se zmenšují. Čepele s otupeným bokem svědčí o využívání složených nástrojů již v pozdním paleolitu, podobně hroty s otupeným bokem jsou používány především jako hroty šípů. Vynález luku se šípy, vhodného i k lovu drobnější zvěře, přináší jinou strategii lovu, než tomu bylo v dobách velkých stád migrující zvěře. Změnou spektra lovené zvěře se také zmenšují lovecké revíry. Vývoj je přerušen tzv. mladodryasovým tisíciletým ochlazením na jehož konci (9600 před Kr.) se klima během několika desetiletí náhle otepluje o několik stupňů Celsia.

Výrazné oteplení na počátku holocénu, doby, ve které dnes žijeme, přináší poslední úsek času lovců a sběračů – mezolit. Země opět zarůstá lesem a to i v nejvyšších polohách.

Ve vysloveně lesním prostředí žijí malé skupinky lovců a sběraček, doprovázejí je již tehdy psi jako strážci a pomocníci v lovu. Je love-no stejné spektrum zvěře jako na konci pozdního paleolitu, velkého významu nabývá rybolov a sběr lesních plodin. Příklad za všechny – jak na Šumavě, tak například v Krušných horách nám palynogramy z vrtů z bažin ukazují na převažující podíl pylu lísky ve formaci boreálního lesa (starší fáze mezolitu). A jen době boreálu odpovídají i nálezy štípané industrie v našich horských stanicích! Spálené skořápky v ohništích mezolitiků v západní a severní Evropě jsou důkazem o jednoznačné preferenci ve „sběrových“ aktivitách právě na lísku. Později, po vymizení lísky v horách, mizí v nich i památky na návštěvy lovců střední doby kamenné. Nástroje v mezolitu se ještě více zmenšují, mikrolity (viz trojúhelníček na obr. 10) se sdružují do tzv. složených ostří na šípech, oštěpech, harpunách... Mimo kamenné nástroje nám ale po mezoliticích ještě něco zůstalo. Poslední genetické výzkumy evropského obyvatelstva ukazují, že mezolitici vlastně dodnes žijí v nás díky vysokému podílu jejich genů, předávaných generacemi až do dnešních dnů. Stopy po lovcích pozdního paleolitu a mezolitu najdeme i na dalších místech našeho mikroregionu viz Mapa 1 – např. v Horní Bříze 1, 2, 4, 6, Kaceřově, Žilově.

Naše cesta do doby lovců a sběračů skončila. Následující období neolitu – prvních zemědělců – až na ojedinělé nálezy broušené industrie z povodí Třemošenky neznáme, ale už eneolit je opět zastoupen a pak sled kultur od střední doby bronzové až po časný latén si svou bohatostí nálezů zaslouží pokračování dnešního pojednání. Ale o tom zase někdy příště.

Obr. 10: Výběr štípané industrie z lokality Třemošná 1. č. 10 – mikroškrabadlo; č. 11, 12 – hroty s otupeným bokem; č. 13 – čepelka s příčnou retuší; č. 15 – mikrolit – zlomek trojúhelníčku (Eigner et al. 2014, Obr. 4).

Za všechny, díky nimž jsem tuto stat' mohl sepsat, jmenuji alespoň dlouholetého vytrvalého regionálního badatele Roberta Trnku a archeologa ZČM v Plzni Pavla Břicháčka.

Kdo by chtěl získat více a i detailnější informace o tématu, pak jej odkazuji na práce:

BŘICHÁČEK, P. – ŠÍDA, P. 2015: Upper Acheulean occupation of Western Bohemia. In: S. Sázellová, M. Novák, A. Mizerová. (eds.) Forgotten times and spaces: New perspectives in paleoanthropological, paleoetnological and archeological studies. 1st Edition. Brno: Institute of Archeology of the Czech Academy of Sciences; Masaryk University, 33 –52.

EIGNER, J. – METLIČKA, M. – ŘEZÁČ, M. – TRNKA R. 2014: Paleolitické a mezolitické osídlení v povodí říčky Třešňové na severním Plzeňsku. Archeologie ve středních Čechách 18, 7–32.

PURKYNĚ, C. R. 1909: Zpráva o diluviální sbírce městského historického muzea v Plzni. Sborník městského historického muzea císaře a krále Františka Josefa I. V Plzni, ročník I, Plzeň.

Práce jsou dostupné u autora, či v muzejních knihovnách.

Milan Řezáč

Na Průtahu 1, Plzeň, rezac_m@volny.cz

25 let historických bádání aneb Horní Bříza ve světle archeologie a písemných pramenů

V posledním čtvrtstoletí byla na základě nových archeologických nálezů a terénních i archivních výzkumů výrazně pozměněna naše představa o nejstarší historii osad, z nichž vniklo současné město Horní Bříza. Pokud Vás to zajímá, nechte se pozvat na trochu historického detektivního pátrání. A jelikož ještě zdaleka vše není vybadáno, hned na začátku je třeba upozornit, že i Vy můžete přispět k zaplnění bílých míst naší společné historie. Často stačí jen se umět dívat kolem sebe a nebýt lhostejní k historickým nálezům.

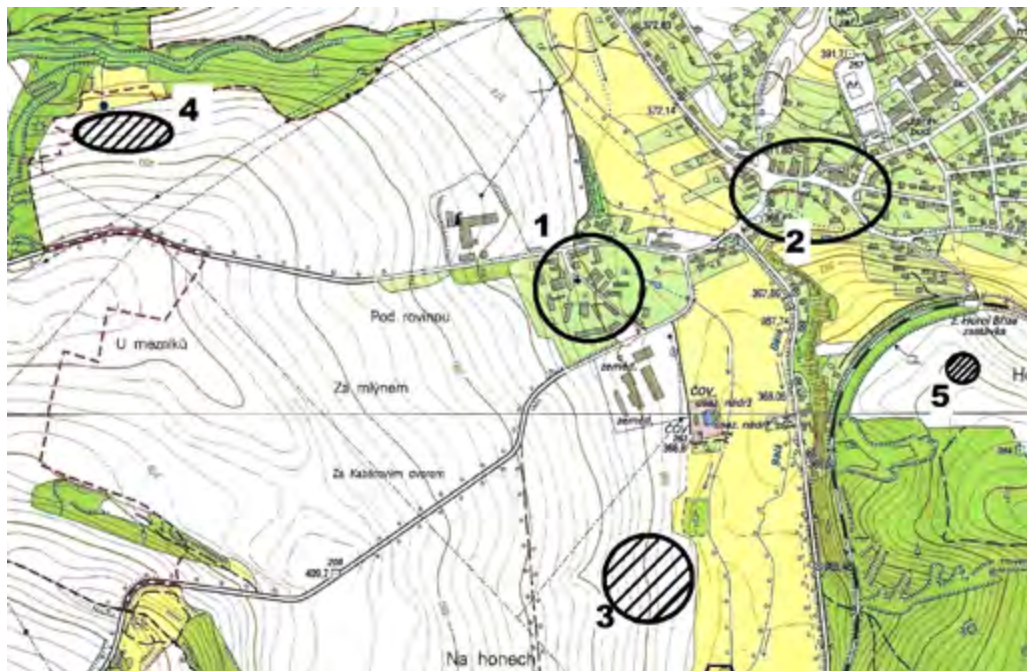
Směle tedy do minulosti. Stop po pravěkém osídlení si dnes nebudeme všimát a vynecháme také středověké vesnice, které sice svým někdejší územím zasahovaly na náš katastr, ale samy stály už mimo něj (Kamenice, Újezd, Ježlový). Zajímá nás pouze vývoj, který přímo směřoval k dnešnímu městu.

Prozatím nejstarším nálezem, který signalizuje slovanské osídlení dnešního katastrálního území Horní Bříza, je malý a omlutý keramický střípek, nalezený v lokalitě **Na Druhých honech** (obr. 4:3). Podle dochované části výzdoby ho můžeme přibližně datovat do druhé poloviny 9. až první poloviny 10. století (obr. 1). Lze tedy směle říci, že dnešní Horní Bříza

Obr. 1) Střep z podhrdlí slovanské nádoby z lokality Na Druhých honech (podle Trnka 2004, úprava L. Ornová a P. Peterková). Typická výzdoba několikanásobné zadrhávané vlnice byla vyryta nástrojem, podobným hřebenu. Jedná se o pěkný příklad nenápadného, přesto významného nálezu.

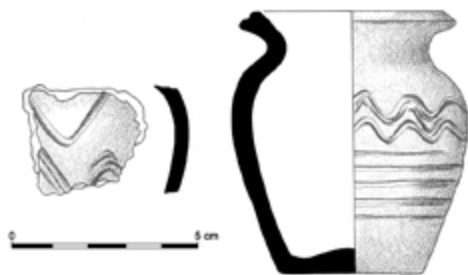
Obr. 2) Oba existující exempláře listiny Čeče ze Železnice a výřezy textu, týkající se vsi Břeží. 1 – NA Praha, AZK, inv. č. 577 (ŘC Plasy 3b); 2 – NA Praha, AZK, inv. č. 576 (ŘC Plasy 3a).

Obr. 4) Rozložení lokalit, popsanych v textu. 1 – Stará ves (původní Břeží), 2 – Na Návsí (původní Čermná), 3 – Na Druhých honech, 4 – U Žilovské jámy, 5 – Na Horách. Zdroj: ČÚZK, mapy ZM 12-33-01 a 12-33-06. Sestavil a upravil R. Trnka.

zmíněné polohy Na Druhých honech by ale do konce 12. století spadat klidně mohlo (obr. 3). Příběh se nám tedy trochu zamotává. Dostáváme se do počátku 13. století, kdy se rozhodnutím panovníka dostali původně svobodní lidé z osady Břeží do šlechtického područí. Písemný pramen k této události však neexistuje. Dozvídáme se až to, že někdy v letech **1231-1232** potvrdil král Václav I. poslední vůli jistého Ratimíra (patrně šlo o významného šlechtice té doby, Ratmíra ze Skvířína). Ten ve svém testamentu navrácí plaskému klášteru ves Těškov (kterou předtím nechal obnovit) a navíc mu odkazuje ještě své vesnice Břeží a Újezd (*Erben 1855, 370; Vogt 1729, 103*).

Archeologie se zdá tuhle zprávu potvrzovat. Drobnější nálezy ze 13. století byly registrovány od 90. let 20. století, zejména na „**Staré vsi**“, kde pocházely ze záhonků zahrady u statku č.p. 7 (*Trnka 2004*). V roce 2015 si na stejném pozemku povšimla paní Alena Berková při vykopávání staré jabloně větších střepů a nález nahlásila do Západočeského muzea v Plzni (dále jen ZČM). Záchranným výzkumem, provedeným Mgr. A. Zelenkou, se podařilo zdokumentovat středověkou odpadní jámu s množstvím zlomkové keramiky a kostí. Ačkoli většina nalezené keramiky se jeví přece jen o něco mladší (viz dále), u některých střepů lze uvažovat o dataci už do první poloviny 13. století (např. lahev hustě zdobená vlnicemi, či přesekávané okraje velkých zásobních hrnců).

Obr. 3) Vlevo jeden z nalezených keramických zmků z polohy Na Druhých honech, který jak výzdobou, tak typem keramické hmoty a kvalitou výpalu nevylučuje dataci do 12. století (podle Trnka 2004). Vpravo jedna z možných rekonstrukcí vzhledu celé nádoby (různá měřítka, úprava L. Ornová a P. Peterková).

Obr. 5) Tmavší ublíkatá výplň středověkého objektu se ve světlejším pruhu vyoraného podloží jasně odlišuje. Lokalita Na Druhých honech (foto R. Trnka, 2007).

má své kořeny staré zhruba tisíc let. Když se necháme vést řekou času směrem k dnešku, pak následuje první písemná zmínka o vsi Břeží. Podle mině ní historiků obsah listiny věcně i časově spadá někde do let **1180-1182**. Významný velmož Čech ze Železnice v ní prodává plaskému klášteru vsi Býkov a Vlčkov spolu s jakýmsi újezdem (což může být jak vesnice, tak menší panství). Mezi svědky jsou i lidé ze vsi „Breza“, sedm z nich je vyjmenováno: Radon (se dvěma syny), Berzon, Thechen, Stroyec, Goztic, Zutek, Radozta (*Erben 1855, 165–166; Friedrich 1904–1907, 265–267*).

Historici předpokládají, že vesnici Břeží tvořilo několik selských stavení, seskupených kolem návsi na pravém břehu Bělé, v místě dnešní „**Staré vsi**“ (obr. 4:1). Archeologické nálezy, které by tuto dataci potvrzovaly, odsud ale zatím neznáme. Několik keramických zmků z už

Obr. 6) Kresebně zrekonstruovaný hrnc z lokality Na Druhých honech. Podbrdlí a tělo nádoby zdobeno v horní polovině rytou šroubovicí, na dně dochována brnčířská značka (podle Trnka – Zelenka 2012).

Obr. 7) Horní Bříza, poloha Na Druhých Honech. Zlomek keramické dyzny se zbytky strusky (foto L. Ornová).

několikrát řeč o lokalitě Na Druhých honech. Tohle sídliště se ve 13. století vyvinulo do slušně velké osady, jejíž součástí byla dokonce hut' na tavbu železa. To nám dokládají nalezené kusy kvalitní železné rudy – krevele (který sem mimochodem musel být dovážěn), dále velké množství strusky, několik zlomků stěn železářských pecí a střepů technické keramiky (obr. 7).

Naprostá většina datovatelných střepů spadá právě do druhé poloviny 13. století. Nález z povrchových sběrů byly zaměřeny pomocí GPS, což umožnilo získat zajímavé informace dokonce i bez vykopávek (obr. 8).

Stejně tak většina nalezené keramiky z již zmíněného objektu, zkoumaného v roce 2015 ve Staré vsi (obr. 9), pochází z období kolem poloviny 13. století. Po zpracování tohoto velkého souboru se určitě dozvíme nějaké zajímavosti, ať už o místní keramice, nebo třeba o tom, co se tehdy v Horní Bříze jedlo. Dva střepy ze stejného období byly díky všímavosti paní Libuše Pechátové nalezeny i na sousední parcele a dokládají tak větší rozsah areálu. Z dalších pozemků ve Staré vsi ale zatím žádné archeologické nálezy nemáme a nic zajímavého nebylo objeveno ani při nedávné výstavbě zdejší kanalizace (zahájení výkopových prací ale nebylo řádně nahlášeno archeologům, takže lecjaký nález mohl být zničen, případně zůstal nerozpoznán).

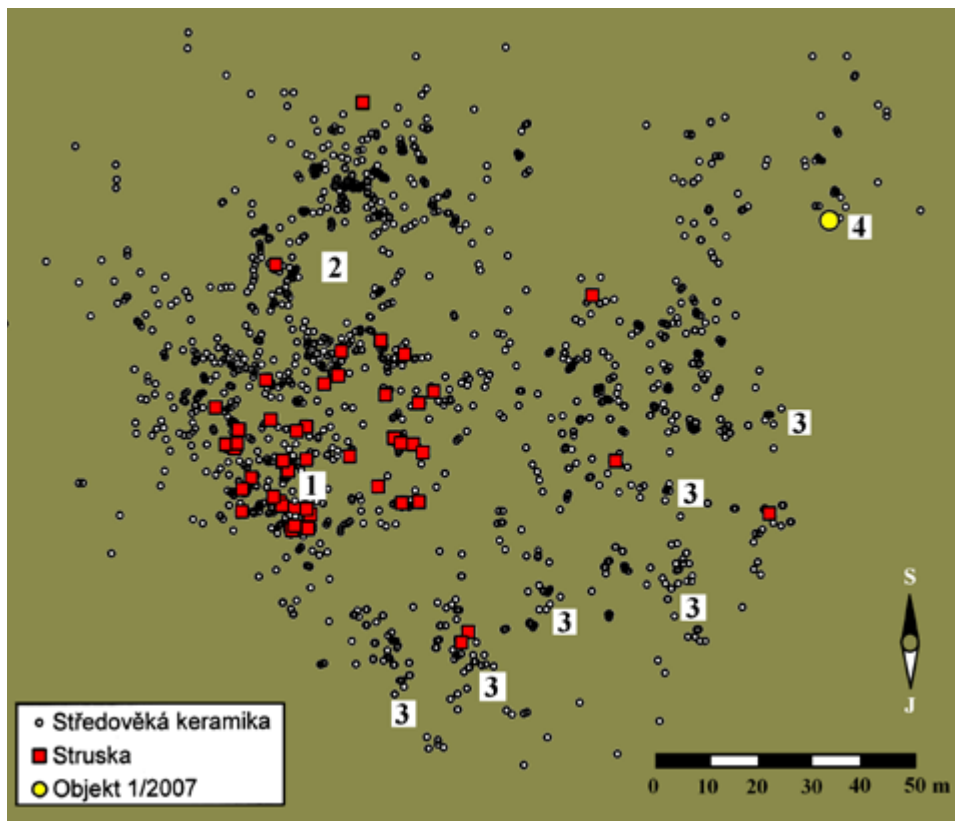
Výraznější osídlení obou lokalit (Staré vsi i polohy Na Druhých honech) tedy můžeme sledovat od 1. pol. 13. století až někam hlouběji do jeho druhé poloviny. Hypoteticky může jít buď o dvě různé vesnice, nebo se jedná o jedinou ves a izolované hutnické pracoviště. Dokonce se podařilo prokázat jejich časovou shodu. V obou zkoumaných objektech se totiž našly střepy nádob, které evidentně vyrobil stejný hrnčíř. Jeho značka je nezaměnitelná (viz. obr. 10).

V archeologicky „úrodném“ roce 2007 bylo objeveno ještě další (už třetí) sídliště ze 13. století na našem katastru, tentokrát v poloze „U Žilovské jámy“ (obr. 4:4). Povrchové sběry R. Trnky a L. Fleisnerové zachytily množství středověké keramiky, strusky a doloženy jsou opět i zlomky stěn hutnické pece. Snad se jednalo o další izolované hutnické pracoviště, které mohlo patřit k Žilovu. Každopádně jak lokalita Na Druhých honech, tak sídliště U Žilovské jámy na konci 13. století zanikají a už nebyly nikdy obnoveny. Zdá se, že k zániku došlo pokojnou cestou a lidé prostě odešli

Kromě toho už v roce 2007 naorali zemědělci středověký objekt také Na Druhých honech (obr. 5). Díky nahlášení do ZČM mohla být také tahle poškozená situace odborně prozkoumána. Výzkum nic nezdržel ani neprodražil, veškeré terénní práce byly provedeny za jeden den. Ve výplni objektu byly kromě mladší keramiky také střepy, zařaditelné už do 1. poloviny 13. století. Zdejší nálezy jsou dnes umístěny v ZČM a zpracovány formou odborného článku (Trnka – Zelenka 2012). Z nalezených střepů bylo možno dokonce zrekonstruovat celý tvar jednoho z hrnců (obr. 6). Při výzkumu bylo zjištěno samozřejmě více zajímavých informací, ale o těch si povíme zase třeba někdy příště. Netrpělivé zájemce je možno odkázat na výše zmíněný článek.

Pojďme ale dál. V roce 1269 se na hradě v nedalekých Vserubech konalo smírčí jednání, které se týkalo jakéhosi sporu o hranice statků v Luhově. Mezi svědky je uveden i vladyka Budislav z Břízy se svým synem Budislavem (Emler 1882, 253). V literatuře bývá tento šlechtic spojován s Březím u Pernarce (Profous 1947, 161). Nemůžeme ale vyloučit ani vztah k našemu Březí, protože Budislavovo jméno je v listině vklíněno přímo mezi vladyky ze Žilova a Krašovic. Zmínka nám umožňuje teoreticky uvažovat o majetkovém rozdělení vsi. Ratmírovi ze Skvirčina mohla patřit jen část Březí, kterou ve své závěti odkázal plaskému klášteru. Další část mohla být v držení Budislava, nebo už jeho předchůdců. Nelze tak vyloučit, že tu existovalo ve 13. století drobnější šlechtické sídlo – tvrz. Zatím jeho pozůstatky ale nikdo nenalezl. A také ho nejspíš nikdo nehledal.

Tomu, že vesnice byla rozdělena, se zdají nasvědčovat i archeologické nálezy. Už tu byla

Obr. 8) GPS zaměření nálezů z polohy Na Druhých honech umožňuje hrubou představu o zdejší zaniklé vsi. 1 – poloha hutnického pracoviště s nálezy zlomků stěn pecí, technické keramiky a strusky, 2 – výrazná mezera v nálezové situaci (zaniklý rybník?), 3 – paprskovitě rozmístěné koncentrace keramiky ukazují nejspíše polohu někdejších statků, resp. spíše míst, kam se u nich ukládal odpad, 4 – odpadní jáma, naoraná a prozkoumaná v roce 2007.

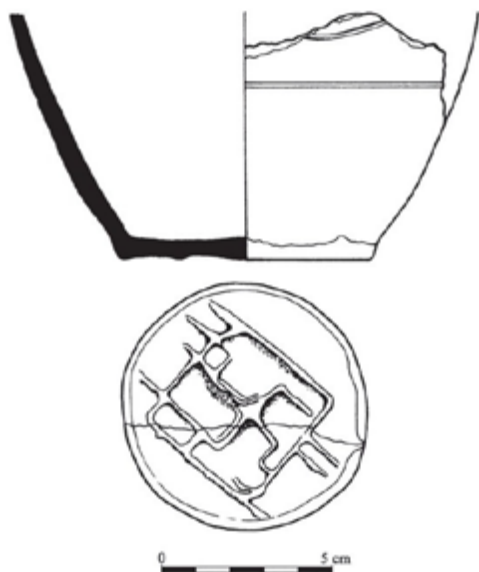
Obr. 9) Paní Berková a její jezevčík dohlíží na práci archeologa na zabradě u statku č.p. 7. Jáma byla naditá rozbitou keramikou a dalším kuchyňským odpadem (foto R. Trnka, 2015). Zpracování materiálu ještě probíhá, připravuje se odborný článek.

tu byly mimo jiné nalezeny i střepy z nádoby, ve které se patrně shromažďoval dřevní dehet. Její okraj se podařilo částečně zrekonstruovat, měl průměr celých 45 cm! Spodní část unikátní nádoby byla bohužel špatně vypálena, takže se ve vlhkém prostředí už dávno rozpadla. Neznáme tedy výšku, ale každopádně to musel být impozantní hrnec. Nálezy jsou v současné době uloženy v ZČM a pro zájemce o podrobnější informace už vyšel i odborný článek (Zelenka 2017).

Čtenář, který je alespoň trochu obeznámen s historií Horní Brízy, se jistě už dlouhou dobu ptá – a co Čermná? Nezapomněli jsme na ni?

Nebojte se, nezapomněli. Ves Čermná se objevuje v listinách poměrně pozdě. První zmínka je až z roku 1368 (někdy bývá chybně uváděn rok 1366). Šlo o jakýsi spor ohledně lesů a Čermná už tehdy patřila plaskému klášteru (NA, fond AZK-ŘC Plasy, sign. 672). O její historii před rokem 1368 nevíme vůbec nic, z pozdějších listin ale vyplývá, že se rozkládala na levém břehu Bělé, tedy „Na Návsi“ (obr. 4:2; obr. 12).

Jasně určení polohy Čermné nám trochu zamotává mapka plaského klášterního panství, kterou vyhotovil mnich a kartograf Mauritius Vogt někdy okolo roku 1720. Kromě existujících vesnic totiž zakreslil i vsi v jeho době už zaniklé. Značku pro Čermnou ale „posadil“

Obr. 10) Spodní část nádoby s brnčířskou značkou ve tvaru pravotočivé svastiky, umístěné ve čtverci. Nález pochází z objektu, zkoumaného v roce 2007 v poloze Na Drubých bonech. Stejně značky byly nalezeny i na několika dnech nádob z objektu, zkoumaného v roce 2015 ve Staré vsi.

Obr. 11) Dochovaná a slepená část okraje velké nádoby z polohy Na Horách. Foto nahoře L. Ornová, dole kresebná dokumentace (podle Zelenka 2017).

nebo byli přestěhováni jinam.

A to pořád ještě není všechno. Na našem katastru existuje ještě jedno (v pořadí už čtvrté) místo s nálezy ze 13. století. V jeho objevu zase hrála roli náhoda, všímavost a správný přístup k památkám. Paní Alena Berková (ano, táž, která zachránila nálezy ze Staré vsi) našla v roce 2010 při procházce na poli v poloze „Na Horách“ (obr. 4:5) větší keramický střep. Protože už podobné nálezy znala, oznámila to archeologům. Lokalita pak byla několik let sledována, vyorávané střepy zaměřovány s pomocí GPS a průběžně odevzdávány do ZČM.

V roce 2014 došlo při hlubší orbě k vyorání tmavé výplně a několika větších střepů z narušeného objektu. Proto tu Mgr. A. Zelenka provedl záchranný výzkum. Ukázalo se, že tentokrát nejde o nějakou další osadu, ale o menší technické zařízení, patrně dehtárnu. Ve výplni objek-

jihozápadně od Břízy (obr. 13). Pokud by se mapce dalo věřit, pak Čermná původně existovala na pravém břehu Bělé, snad dokonce přímo v oné záhadné poloze Na Druhých honech.

Při bližším zkoumání ale něco neseď. Vogt totiž nenakreslil Čermnou jako ostatní zaniklé vesnice. To by zvolil jiný typ značky a přidal by poznámku o zániku (viz zaniklá Kamenice). Nakreslil ji jako vesnici fungující, což vlastně skutečně byla. Nikdy totiž nezanikla zcela, byť ji války hodně poškodily. Kartograf si zřejmě jen popletl, která náves historicky náležela ke které vesnici, protože v jeho době už byly obě vsi zhruba sto let sloučené. Značku pro Čermnou tak umístil přibližně do míst dnešní Staré vsi (tedy do původní osady Břeží).

Od roku 1368 už můžeme sledovat osudy obou našich vsí společně. Na konci 14. a na počátku 15. století se poměry postupně měnily k horšímu. Zvyšovaly se daně (berně), politická situace houstla a začalo zlobit i počasí jako předzvěst tzv. malé doby ledové. Sedláci nebyli schopni platit dávky, klášteru chyběly peníze a byl donucen zastavovat majetek okolním šlechticům (Kočka 2010, 20-21). Neobešlo se to bez tahanic a pokusů o podvody. Ostatně jako vždy, když jde o majetek. A tak se 18. května **1420** zavazuje Jiřínek z Čivice (seděním v Krašovicích) a jeho syn Jan, že vrátí plaskému klášteru vesnice Břeží a Mrtník se vším, co k nim náleží, jakmile by jim klášter vyplatil jejich pohledávky (Kalousek red. 1887, 623-4). V podstatě šlo o to, že si klášter od šlechty půjčil peníze a dal mu za to obě vesnice do zástavy. Jiřínek měl z vesnic užívat požitky (platby od poddaných) tak dlouho, dokud mu opat a konvent peníze nevrátí – vlastně místo úroků. Jenže k téhle zástavě zřejmě došlo bez vědomí krále. Z dalších listin se dozvídáme, že v zimě **1420** mělo být Břeží (spolu s Čermnou a Kaznějovem) zapsáno králem Zikmundem Janovi a Burianovi z Gutštejna jako odměna za jejich služby. A v roce **1421** zastavil Zikmund Břeží zdánlivě znovu a k tomu přidal Újezdec, Dubský mlýn a další statky a požitky. Tentokrát se stali zástavními držiteli vladykové Racek a Jan ze Žilova, za svůj podíl na hrdinné obraně Karlštejna (Palacký red. 1842, 449, 454).

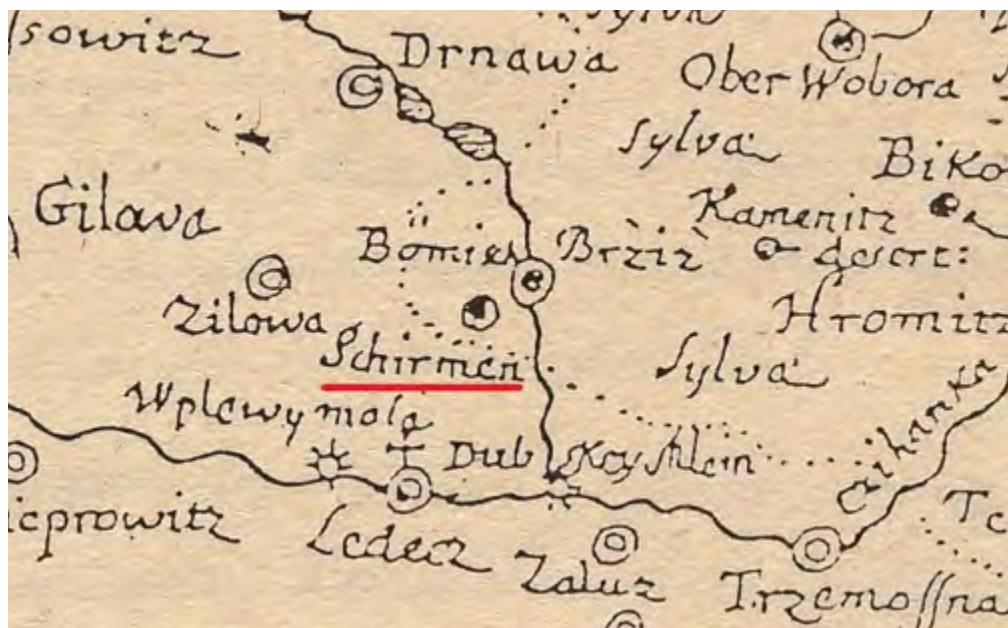
Co se dělo poté, nevíme, ale sedláci si museli užít, když se od nich hned několik vrchností pokoušelo vydolovat platby. To vše v době válečných zmatků. Jasno do vlastnických práv vnesla revize zástavních listin, která ale proběhla až roku **1454** (Kočka 2010, 655). Tehdejší komisaři se dost podívovali nad zástavní listinou pro pány z Gutštejna a podezírali pana Buriana, že jim předložil falzifikát. Svědčí o tom písařův přípis: „Není v registrách nalezen. Páni, račte těch listuow powážiti, kteréž tuto Burian s menší pečeti okázal, pravěli jsú z kerálony kancelarie vyšly, poněvadž v registrách se nenalezají, a veliké sumy w nich se zapisují na malá zboží“.

Naopak listina pro Žilovské vladyky byla uznána za pravou, protože písař připsal jen větu: „Ten list Jan z Žilova okázal a praví, že jest ty wšecky služby nyřředil“ (Palacký red. 1842, 449, 454).

A nyní konečně můžeme zmínit zatím jediný archeologický nále z prostoru bývalé Čermné. Jde o depot (chcete-li poklad) mincí, nalezený 22. listopadu 1958 při výkopových pracích na stavbě vodovodu u **Staré školy** (Lábek 1962, 321-322). Poklad našly

Obr. 12) Překresba mapy stabilního katastru z r. 1839. V zástavbě se stále jasně rysují dvě původní návsí. Vlevo dole Břeží, vpravo nahoře Čermná.

Obr. 13) Výřez z mapy plaského klášterního panství s (chybným?) vyznačením polohy vsi Čermná – Schirmen (Vogt 1729, vložená mapa). Zajímavé je i zkomolené označení Horní Břízy jako „Bömiess Bržiž“, tedy Česká Bříza. To se používalo v případech, kdy bylo zapotřebí odlišit naši Břízu od Břízy Německé (která se dnes jmenuje Česká Bříza). No není historické bádání legrace?

školní děti, které také pod vedením ředitele zdejší osmiletky, pana Františka Vlasáka, mince vysbíraly a prostřednictvím MNV (respektive VB) předali do ZČM. V muzeu je nález uložen pod inv. č. N 41106 – 41463. Odevzdáno bylo celkem 357 pražských grošů a jejich zlomků. Jednalo se převážně o pozdní ražby Václava IV., vyskytl se ale i groš, ražený ještě za Karla IV. Naopak nejmladší kousky byly patrně vyraženy až po začátku husitské revoluce, možná dokonce s využitím razidel, odvezených z královské mincovny. Žádný groš nebyl kontramarkovaný, ačkoli v jiných nálezech té doby to bývá téměř pravidlem (laskavé sdělení pracovníka ZČM, PhDr. Miroslava Husa).

Obr. 14) Pražský groš, ražba Václava IV. (podle Petrán 2013).

Je zajímavé, že v obecní kronice nalezneme sice dvě zmínky o výstavbě vodovodu v letech 1958-1959, ale o nález pokladu ani čárka. Pro kronikáře bylo důležitější zaznamenat projevy či úmrtí tehdejších potentátů, spartakiády, vypuštění družic, budovatelské úsilí a podobné, z hlediska historie obce nesmírně důležité věci.

Každopádně byl poklad zakopán někdy na počátku husitských bouří a z nějakého důvodu už si ho majitel nemohl vyzvednout. Bohužel nejspíš žádný archeolog místo nálezu nezdokumentoval, takže nevíme, jestli byla nádoba s pokladem zakopána jen tak v zemi, nebo byla původně uložena například pod podlahou čermenského domu, zabalena v látce, kůži apod. Kdyby se podobný nález podařilo najít v současnosti, dalo by se z něho díky pokroku vědy zjistit mnohem více informací. Např. podle drobných pylových zrn, zapadlých mezi mince, lze určit roční období, kdy byl poklad uschován (Chvojka – John – Thomová 2016).

Nádoba, ve které byl poklad původně nejspíš uložen, je dnes zřejmě ztracena. Podle vyprávění pamětníků byla nějaký čas vystavena ve výloze někdejšího obchodu „U Škantů“ v Horní Bříze. Spolu s mincemi bylo do muzea odevzdáno jen několik střepů. Opět škoda, protože nádoba s mincemi tvořila jeden celek. Navíc se dnes dají například z příškvarků na keramice zjistit suroviny, ze kterých bylo v nádobě vařeno (Pavelka – Orna 2011).

Jiné nálezy z Čermné prozatím nemáme, což je podivné. Zdejší obyvatelé buď vůbec nekopou do země, nebo se strašně bojí archeologům cokoli nahlásit.

Depot mincí od Staré školy ale není jediným archeologickým nálezem z 15. století v Horní Bříze. Tradičně nezklamala Stará ves. Zahloubený objekt se střepy, spadajícími časově někde do období husitských či poděbradských válek, objevila v roce 2016 opět paní

Obr. 15) Vybrané nálezy z objektu, zjištěného r. 2016 ve Staré vsi. Zajímavý je světlý střep, zdobený červeným malováním. Tenhle druh keramiky je znám z Plané u Mariánských Lázní (zde již ve 2. pol. 14. až poč. 15. stol.), jinde se pak objevuje spíše v celcích, datovaných do druhé poloviny 15. stol. (hrad Preitenstein, ZSV Borek, ZSV Doubrava u Stříbra); od 16. stol. je pak už glazovaná.

Berková, když vykopávala další pařez na zahradě. Bylo to jen 3 metry od jámy ze 13. století, zkoumané rok předtím. Takový kousek od sebe a přitom nějakých 150 let rozdíl. Odpadní areál za někdejší stodolou měl evidentně dlouhou tradici. Protože došlo jen k malému narušení objektu a nehrozilo jeho úplné zničení, byly pouze sebrány a do ZČM odevzdány nalezené střepy. Jejich zpracování se ujal další archeolog ZČM, Mgr. Jiří Orna. Těšme se tedy, co se z nálezů po zpracování dozvíme.

Podobná místa na odkládání odpadu existovala určitě i u dalších statků. Jenže je zatím nikdo nenašel (nebo už jsou zlikvidována nějakým neohlášeným výkopem či stavbou).

Ale pojďme dál. V roce **1462** Jan ze Žilova prodává Hroznatovi z Vrtby ves Břízu a ostatní statky, které držel už zmíněným zápisem Zikmunda Lucemburského. Dnešní mluvou by šlo o prodej dlužního úpisu (NA, fondAZK-ŘC Plasy, sign. 708).

V Dějinách Horní Břízy jsou uváděny další písemné zmínky o Hořejším Březí z let 1484, 1498, 1499 a 1520 (*Valeš 1948*, 20-35). Všechny se ale ve skutečnosti týkají buď Německé Břízy (dnes Česká Bříza), nebo Dolejšího Březí (dnešní Břízsko). Naše osady měly zcela jiné osudy, ve kterých se majitelé střídali jako na houpačce.

Brzy po roce 1462 byly zastavené vsi vyplaceny a nakrátko se vrátily do majetku plaského kláštera. Už okolo roku **1465** ale král Jiří z Poděbrad vydává nový zápisný list na Břízu i Čermnou a dále na vsi Buček, Dřevce, Hodyni, Lednici, Černíkovice, Kostelec, Hromnice a Kamenici. Novými pány se stali Fridrich Ojř z Očedělic a jeho manželka Kateřina z Janovic. Ti po nějakém čase předali (nebo spíše prodali) zástavní listinu Janovi z Gutštejna na Nečtinách a jeho dědicům. Muselo to být někdy po roce 1489, neboť majitelem Nečtin se Jan z Gutštejna stal až po smrti otce Buriana II., respektive po poručnické vládě matky Zikuny z Ortenburka (*Jánský 2009*, 184, 296). Gutštejnové se tak držení našich vsí nakonec přece jen dočkali. Jan z Gutštejna pak poručil 20 kop platu, jdoucího z vyjmenovaných vsí, karmelitánskému klášteru v Chyších (který založil jeho otec Burian II.). Po Janově smrti se ale zřejmě jmenované vsi zase vrátily plaskému klášteru a tenhle plat přestal být placen. Chyše v té době držel Janův bratr Volf, který pohnal plaského opata kvůli neplacení před soud (*Kočka 2010*, 120). Hořejší Březí a Čermná pod staronovou církevní vrchností ale zase dlouho nevydržely. Opat Bohuslav je kolem roku **1535** znovu zastavil (pokolikáté už?), tentokrát spolu s vesnicemi Lomany a Lomničkou, a to Oldřichovi Dubeckému ze Zap. Ten pak prodal zápisný list Jetřichovi Valečskému z Vřesovic. Do hry ale vstoupil další silný hráč, Florian Gryspek z Gryspachu, který se snažil vybudovat rozsáhlé panství v okolí Kaceřova. Proto se smluvil s opatem, že vesnice vyplatí a požádal také krále o povolení tohohle převodu majetku. Královský prokurátor pak vyzval Jetřicha Valečského, aby zástavu Gryspekovi po vyplacení vydal. K dohodě došlo až v roce **1543**, kdy Florian Gryspek vyplatil vesnice Lomany (se dvorem), Březí, Čermnou a Lomničku a připojil je ke Kaceřovu (*Kočka 2010*, 657-658). Gryspek, jako dobrý hospodář, nechal v roce **1558** vypracovat podrobný soupis majetku, který dnes známe pod jménem kaceřovský urbář. V něm se zase po dlouhé době dozvídáme jména držitelů jednotlivých gruntů. V Čermné, která měla 12 lánů polí, to byli Jan Hanzl, Vondra Chrástal, Franc Masika, Kouba na Kotábovém a Martin Soukup. V sousedním Hořejším Březí, které bylo s 9 lány o něco menší, je jich zapsáno sedm: Valenta Rychtář, Tůma Beneš, Šebesta Kabát, Šimon Kařez, Janek Dubskejch, Jíra Matějovec a Tůma Dadek (*Vorel ed. 1972*, 11).

Čtyři sedláci z Březí měli kromě svých polí každý v nájmu ještě jeden lán pozemků, náležejících k pustým čermenským gruntům. V kdysi velké vesnici Čermné žilo v roce 1558 pouhých pět usedlíků, tři z nich asi drželi po dvou lánech polí, nejspíše také po poustkách. Je vidět, že Čermná musela být opravdu citelně postižena nebo možná úplně zpustošena za válek v 15. století a jen velmi pomalu se dařilo osazovat jednotlivé zpustlé grunty.

Jako samostatná lokalita je Čermná jmenována ještě v roce **1622**. Tehdy bylo za účasti ve stavovském povstání kaceřovské panství Gryspekům zabaveno a zastavené vesnice se navrátily plaskému klášteru (*Kočka 2010*, 34). Zřejmě také hned došlo k definitivnímu sloučení obou našich osad. V berních registrech plaského kláštera, založených roku **1623**, už najdeme jen vesnici „Brzezy Horzeyssy“, která se evidentně skládá z gruntů obou původních vsí (*b. a.*). V roce 1623 tedy začíná historie celistvé obce a později města, známého dnes pod jménem Horní Bříza. Ale to už je jiný příběh...

Literatura a prameny:

b. a. (bez uvedení autora): Berní registra... SOA Plzeň-sever se sídlem v Plasích, fond Velkostatek Plasy, nezpracovaná část, bez signatury.

Emler, J. 1882: Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae. Díl II. Praha.

Erben, K. J. 1855: Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae. Díl I. Praha.

Friedrich, G. 1904-1907: Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Díl I. Praha.

Friedrich, G. 1912: Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Díl II. Praha.

Chvojka, J. – John, J. – Thomová, Z. 2016: Bošilecký poklad. České Budějovice: Jihočeská univerzita.

Jánský, J. 2009: Hroznatovci a páni z Gutštejna. Domažlice.

Kalousek, J. (ed.) 1887: Archiv Český. Díl VII. Praha.

Kočka, V. 2010: Dějiny politického okresu Kralovického (díl I. a II.). 2. vydání. Most.

Lábeč, L. 1962: Nález pražských grošů v Horní Bříze u Plzně. In: Nobejlová-Prátová, E. 1962: Numismatický sborník 7, 321-322. Praha.

NA: Národní archiv Praha, fond Archivy českých klášterů zrušených za Josefa II. (1115-1760), Řád cisterciáků Plasy.

Palacký, F. (ed.) 1842: Archiv Český. Díl II. Praha.

Pavelka, J. – Orna, J. 2011: Výsledky analýzy potravinových zbytků na pozdně středověké keramice z Plzně. In: J. Orna a kol.: Keramická produkce města Plzně v období 14. a 15. století.

Petráň, Z. 2013: Ilustrovaná encyklopedie české, moravské a slezské numismatiky. Praha.

Profous, A. 1947: Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny. Díl I. (A-H). Praha.

Trnka, R. 2004: Nové nálezy středověké keramiky v okolí Horní Břízy. Sborník Západočeského muzea v Plzni, řada Historie 17, 182-190.

Trnka, R. – Zelenka, A. 2012: Vrcholně středověké osídlení na katastru Horní Břízy, okr. Plzeň-sever. Archeologie západních Čech 4. Plzeň, 53-89.

Valeš, F. 1948: Dějiny obce Horní Břízy. Rukopis. Horní Bříza.

Vogt, M. 1729: Tilia Plassensis In Horto nostro, Sive Chronicum Plassense Privatum. Fotokopie rukopisu uložena v SOA Plzeň-sever se sídlem v Plasích, př. č. 4312.

Vorel, J. (ed.) 1972: Kaceřovský urbář z r. 1558. Edice „Radimova lípa“ č. 5. Mariánská Týnice.

Zelenka, A. 2017: K otázce středověké výroby dehtu v okolí Horní Břízy, okr. Plzeň-sever. Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech. Sborník přátel k životnímu jubileu Milana Řezáče. Plzeň, 91-103.

Antonín Zelenka, Robert Trnka

25 let života Pionýrské skupiny Horní Bříza 1994-2019

Článek je sepsán k 25. výročí města Horní Břízy, naše vlastní historie je starší (např. IČO máme od roku 1992).

Proč stále Pionýři?

Protože jsme zůstali v organizaci, která se chtěla v devadesátých letech změnit, oprostila se od částečně politického programu a naopak zachovat to, co v ní bylo přínosem. Nechtělo se nám vstoupit do vratké loďky samostatné dětské organizace. Měli jsme v Horní Bříze na co navazovat a byli u nás lidé, kteří chtěli pokračovat. Povedlo se. Udrželi jsme se. Lví podíl na tom všem měl Jaroslav Novák, který nás před třemi lety předčasně opustil.

Co vlastně děláme?

Po celou dobu naší existence se snažíme připravovat volnočasový program zejména pro děti a mládež, ale i pro dospělé nadšence. Některé akce jsou určeny pouze pro členy, jiné pro širokou veřejnost. Základem však byla a je pravidelná schůzková činnost dětských oddílů.

Všichni naši členové, jejich rodinní příslušníci a další jednotlivci, kteří se podílejí na organizování akcí, vykonávali a stále vykonávají svoji práci bez nároku na jakoukoli finanční odměnu. Děláme to, protože nás to baví a protože jsme přesvědčeni, že je to našemu okolí prospěšné.

Telegraficky, co se za 25 let stalo:

- Členská základna měla vždy stabilně mezi 80 a 150 členy všech věkových kategorií.
- Po celou dobu se na pravidelných týdenních schůzkách scházely děti v jednom až čtyřech oddílech (Větrník, Rackové z Tatiné, Hopio, Orlí, Cestovatelé, Rychlá Rota, Dráčata, Mimoni, Ringo, Všeználci). Aktuálně máme 3 oddíly (dva všeobecné a jeden sportovní).
- Nikdy jsme nevlastnili žádnou klubovnu. Do roku 2008 jsme obývali jednu místnost v „novém Svazarmu“ u starého hřiště (pozdější areál restaurace Oáza). Dnes se scházíme v bývalé třídě ve „staré škole“.
- K vedení oddílu či tábora nebylo v 90. letech nutné mít žádnou speciální kvalifikaci. Dnes existuje celý systém školení

od instruktora až po člena rady.

- Před 25 lety stačilo na kompletní celoroční provoz skupiny vyplnit cca 20 formulářů a vedlo se pouze jednoduché účetnictví. V současnosti vedeme účetnictví (dříve nazývané podvojně) a formulářů jsou stohy.
- Naše bývalé materiální zázemí obsahovalo přibližně tyto položky: 6 táborových stanů, 4 míče, 2 lana, 2 vzduchovky a pár kotlíků. V současné době máme slušné zázemí pro pestrou nabídku činností (např. stromolezectví, sportovní střelba, lukostřelba, ringo). Nikdy jsme neměli služební auto, ale vlastníme polní kuchyni.

Sumář akcí pořádaných pro naše členy za posledních 25 let:

- tisíce oddílových schůzek
- účasti na sportovních, vědomostních i uměleckých závodech
- stovky jednodenních i vícedenních výprav
- účasti na turistických pochodech domácích i zahraničních (v roce 2004 organizátorská výpomoc na Mezinárodní turistické olympiádě)
- jarní i zimní tábory
- letní tábory – pořádáme je hlavně pro naše členy, ale většinou se k nám vejdou i děti „zvenčí“. Potrpíme si na klasické stanové tábory, a protože nevlastníme vlastní táborovou základnu, tak cestujeme. Od roku 1994 stály naše stany na

nejrůznějších lokalitách, např.: Železná u Berouna, Přimda, Manětín – „kaznějovská“ i „hornobřízská“ louka, Úterský potok, Capartice, Obořice.

- Mimo stanové tábory jsme pořádali i letní poznávací „putůvky“ po celé republice i po zahraničí.

Přehled tradičních akcí, které organizujeme (nebo jsme organizovali) pro veřejnost:

- Dětský maskarní ples v Tatiné (od roku 1997) – dnes Čertovská diskotéka v Horní Bříze.
- Na vlastní pěst (každoročně od roku 1998) – branný závod (dnes bychom ho označili jako outdoorový).
- Pionýrská stezka - postupová vědomostně-dovednostní soutěž, dříve nejprestižnější soutěž v organizaci Pionýr. Kromě pořadatelské činnosti od okresního finále až po to republikové jsme v 90. letech získali i několik republikových titulů.
- Pochod Hornobřízský puchýř – memoriál Jaroslava Nováka (obnovená tradice, letos již 31. ročník). Naše největší akce. Již několik let patří do skupiny 10 nejprestižnějších turistických akcí na území naší republiky vybraných mezinárodní turistickou organizací IVV, čímž je zahrnut i do mezinárodního turistického kalendáře, tzn. tradiční zahraniční účast
- Turnaj v ringu (každoročně od roku 1996).
- Republikové finále v pentatlonu (2001).

- dětský den (buď samostatně, nebo ve spolupráci s jinými spolky).
- Turnaje v kuželnkách a v bowlingu (od roku 2004).
- Velikonoční a vánoční dílny pro děti (od roku 2017).

Věci, na které jsme hrdí:

- nepřetržitá činnost i přes několik generčních obměn
- systematická práce s dětmi během celého roku
- schopnost zaujmout a nabídnout atraktivní program pro děti i dospělé
- pořádání různorodých akcí pro veřejnost s přesahem, se kterým jsme původně ani nepočítali: Na vlastní pěst – dnes patří do kalendáře Mladých hasičů na okrese Plzeň – sever; turnaj v ringu – několikrát se zde bojovalo i o mistra republiky; Hornobřízský puchýř – mezinárodní prestiž
- aktuálně výborné sportovní výsledky ve hře ringo na celostátní úrovni. Mimo to i účasti v uměleckých soutěžích (např. Clona – fotografická soutěž). Dříve výborné výsledky v republikových finále ve vybíjené a na krajských i celostátních úrovních ve vědomostně-dovednostních tábornických soutěžích.
- v rámci sběru odpadů si naše děti samy „vydělávají“ na členské příspěvky; v rámci soutěže společnosti AVE jsme několikrát dosáhli na nejvyšší příčky

(např. v roce 2018 jsme sesbírali přes 10 tun tříděného odpadu).

Závěrem trochu sebechvály

Jak je z výše uvedeného patrné, podařilo se nám prožít aktivní a atraktivní čtvrtstoletí. Je pravděpodobné, že se alespoň jedné naší akce zúčastnila velká většina dětí z našeho města. Pro případ, že žijete v Horní Bříze a přesto vám názvy jako Pionýrská skupina Horní Bříza, Na vlastní pěst, Ringo, Větrník, Hornobřízský puchýř nebo Jarda Novák nic ne-

říkají a chcete s tím něco udělat, najdete nás na www.hornibriza.pionyr.cz či www.facebook.com/pionyrhornibriza a buď k nám pošlete děti a nebo přijďte sami, např. v říjnu na Pěst nebo v březnu na Puchýř, rádi Vás uvidíme.

Radek Houška
Pionýr, z. s. – Pionýrská skupina
Horní Bříza

Přehled nadcházejících akcí města Horní Bříza

15. 6. – Slavnosti města

30. 6. – Keramický a farmářský trh

13. 7. – Myslivecká kapela Atlas (koncert dechovky)

19. 7. – Zpívaná (kapela MHS)

10. 8. – Zpívaná (kapela Primáti)

7. 9. – Heligonky Aleše Rusňáka

13. 9. – Zpívaná (kapela Třetí míza)

Změny programu vyhrazeny.

Akce organizuje Kulturní a sportovní komise města Horní Bříza ve složení: Petr Koza (předseda), Ladislav Čech, Václav Moulis, Jessica Kuttová, Radek Bartoš, Vladimír Lopata, Jan Michálek.

Podněty a připomínky můžete zasílat na e-mail: kultura@hornibriza.cz

Skautský oddíl Horní Bříza pořádá pátým rokem veřejné promítání amatérského kina v areálu skautské klubovny v ulici Na Rypličce. V průběhu prázdnin se budeme snažit o zpříjemnění letních nocí několika kousky světové kinematografie.

LÉTO 2019

„Vstupné minimální, úroveň světová!“

21

ČVN

Zelená kniha

Drama / Životopisný: USA 2018

Neznámý voják

Drama / Válečný: Finsko 2017

31

ČVC

28

ČVN

Kouř

Hudební / Komedie: ČR 1991

Zbrusu Nový zákon

Komedie / Fantasy: Francie 2015

14

SRP

10

ČVC

Casino

Drama / Krimi: USA 1995

Poslední rodina

Drama: Polsko 2016

21

SRP

17

ČVC

Divoké historky

Černá komedie: Argentina / Španělsko 2014

Teroristka

Černá komedie: ČR 2019

30

SRP

Vstupné: 50 Kč

Začátek promítání vždy od cca 21:15.
Promítáme na plátno 6x3m.
Občerstvení zajištěno.

SKAUTSKÝ ODDÍL
HORNÍ BŘÍZA

PAVEL MESNER

SLAVNOSTI MĚSTA

SOBOTA 15.6.2019

♥ HŘIŠTĚ U SOKOLOVNY

VSTUPNÉ ZDARMA

12:00

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

VYSTOUPENÍ MŠ 1 A MŠ 2 / MASARYKOVA ZŠ HORNÍ BŘÍZA
ZUŠ KRALOVICE, POBOČKA HORNÍ BŘÍZA
FOLKLORNÍ SOUBOR ÚSMĚV A ÚSMĚVÁČEK

14:00–15:00

VÁGNER FAMILY

FIT CLUB VERONIKA / T. J. SOKOL HORNÍ BŘÍZA

15:30–17:00

FEŠÁCI

T. J. SOKOL HORNÍ BŘÍZA
MAŽORETKY / FIT CLUB VERONIKA
ZÁCHRANNÁ SKUPINA SDH HORNÍ BŘÍZA

18:00–19:00

SBOR VOHOS / ORCHESTR BETULA

ZÁCHRANNÁ SKUPINA SDH HORNÍ BŘÍZA
FIT CLUB VERONIKA / T. J. SOKOL HORNÍ BŘÍZA

20:00–21:30

QUEENIE

OHŇOVÁ A SVĚTELNÁ SHOW SKUPINY CANDENTIS

22:30–01:00

LUCIE REVIVAL

00:00 OHŇOSTROJ

Na akci bude pořizován zvukový, fotografický a filmový záznam, který může být použit za účelem dokumentace a propagace. Svým vstupem na akci berete zmíněnou informaci na vědomí.